NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
JUL 10 1979
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ◉ Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.
Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. 14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3. k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.
Üksiknumber —.50¢.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ◉ Tel. 466-0951

— ☆ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.

Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ☆ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.

Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 26 (1533) 1979 — NELJAPÄEVAL, 28. JUUNIL — THURSDAY, JUNE 28 — XXX aastakäik

EESTI MAJA JÄI KITSAKS „TALLINNALE"

„Tallinna Festival" ületas kõige julgemad lootused. Kõik jooksis nagu „kellavärk". Noored tegid — terve rahvas tundis rõõmu ja rahvuslikku uhkust. Pakuti kõrgetasemelist eeskava. Neljapäeval ja laupäeval vajati kahekordselt suuremat Eesti Maja. „Tallinna Festivali" võib pidada üheks õnnestunumaks ürituseks Eesti Majas, kus eesti keel oli ametlikuks ja ainukeseks keeleks.

Neljapäeva õhtul kell 6:00 avas „Tallinna Festival" oma väravad. Juba paar tundi enne seda oli kohal hulk külalisi, et saada istekohta „Miss Tallinna" valimisele. Eesti Maja oli sobivalt dekoreeritud. Suur saal kujutas Tallinna sadamat, taustaks Pikk Hermani torn sini-must-valge lipuga. Saali sissekäigu seinal suitsupilvetesse mattuv pealinn, laes üksikud kajakad ja valged purjed. Baari kaunistab suur kiri „Tõus ja mõõn". Keskmine saal kujutas lokaali „Must Kass", mis väga hästi dekoreeritud Benita ja Ants Vommide poolt. Väike saal oli „Kiek-in-de-Kunst" kus noored kunstnikud Mark Olo, Karin Maimets, Jaak Järve, Reet Lindau-Voksepp, Rosemarie Lindau, Tiiu Vaikla, Alar Allas, Kristina Meipoom ja Peeter Pajos näitasid oma töid. Kohviku kõrval asuvas ruumis oli suur skautliku nooruse näitus Bruno Lindre juhtimisel.

Käiku läks maleturniir Lembit Joselini järelvalvel ja laskerajal algas võistlus Voldemar Kana korraldusel. Jooksu kingades võis näha ühelt kohalt teisele tõttamas Tallinna Festivali väsimatut juhti Jaak Järvet. Igal sammul võis näha ja kohata noori, kes oma õlgadele jülgelt olid võtnud Tallinna Festivali vastutusrikka töökoorma ja neil kõigil jatkus rõõmsat naeratust tervituseks. Uskumatuna tundus suur toimkonna ja kaasaaitajate arv, mida hinnati 70-le. Jaak Järve koos „Tallinna Festivali" toimkonnaga oli selle suure meeskonna mängima pannud „parima orkestrina", igaüks teadis oma koha ja ülesande.

Tallinna Sadama kavandajaks oli Avo Kittask, kes ühtlasi täitis Festivali teadustaja ülesannet. Avo Kittaski esinemine teadustajana, veatus eesti keeles, solistina ja pillimehena teenis külaliskonna täieliku tunnustuse Festivali avamisest lõppakordini.

Neljapäeva õhtul Pööripäeval esinesid Tallinna Sadamas „Helletajad" Hamiltonist O. Kopvillemi juhatusel, Kalev Estienne Evelyn Koopi juhtimisel, Külapoisid, Tiiduse Võimlejad Helen Tiiduse juhtimisel, Kungla Rahvatantsijad Susan Valvuri klassist, Toronto Eesti Vanemgaidide Koor Gunnar Mitti juhtimisel Arno Kiilaspea kontrabassil, Toronto Eesti Meeskoor Harry Toi juhtimisel, Õed Lindaud Peeter Kopvillemi kitarri saatel ja Positiivsed mehed.

Kõikide esinejate tase oli väga hea ja sobiv kavva. Meeskoori laul „Oma saar" Avo Kittask soolo osas, võlus kuulajaskonna.

„MISS TALLINN"

Neljapäeva õhtu kõrgpunktiks kujunes „Miss Tallinna" valimine. Saali lihtsalt rohkem rahvast ei mahtunud. Piltlikult võib öelda, et saali põranda pärast võis juba muret tunda. Taheti näha 11 veetlevat kandidaati ja kaasa elada meeldivale sündmusele. Zhüriisse kuulusid dr. Jaan Roos, Arvo Niitenberg, Hans Kivi „Kiwi Travel'ist", Vello Muikma, Ellen Petersoo, Linda Piirsalu ja Heli Later. Valimiste käigus mõjuvaks teguriks osutus siiski eelmisel pühapäeval Tartu College'is toimunud 5 populaarsemaks kandidaadiks valimise tulemused. Tartu College'i hääled moodustasid 60% ja zhürii 40%. Häälte lugejaks oli Jaak Puusepp. Ümbriku avamisel selgus, et „Miss Tallinnaks" oli valitud Susan Suit Burlingtonis, Ludmilla ja Max Suit'i tütar Susan on väga meeldiva ja julge esinemisega eesti tüdruk, on gaid ja laulab Hamiltoni „Helletajate" kooris. Ta valmistab end ette halastajaõe elukutsele. „Miss Tallinnale" oli auhinnaks vaba sõit Kopenhagenisse „Kiwi Traveli" poolt ja rahaline auhind „Tallinna Festivalilt". Kõik kandidaadid said kingitused. Vilunud noorteorkester „Kaja" saatel kestis tants ülekeskööni ja ka siis ei tahtnud tantsijad põrandalt lahkuda vaid püüdsid korduvalt plaksutades orkestri meelt muuta. Kord tundub mõnikord vali, aga väga vajalik. Külalisi loeti üle tuhande.

KÜLALISPÄEV

Reede oli külalispäev ja jälle rahvast Eesti Maja puupüsti täis. Kell 6:00 kõneles CBC päevauudistes Tallinna Festivali juht Jaak Järve. Ta andis seletuse iseseisvast eestlaste pidustustest ja kutsus kõiki külla. Lätlaste esindaja ja Balti Liidu president Kronbergs, kes viibis Tallinna Festivali avaõhtul andis samuti väga selged vastused ja küsimused Kossari poolt korraldatud Karavani majanduslikkudes küsimustes. Filmi tegi Edgar Väär.

Kavalises osas esinesid Noorte koor „Lootus" Rosemarie Lindau juhtimisel, Külapoisid, „Kalev Estienne", Lindau õed Peeter Kopvillemiga, Toronto Eesti Vanemgaidide Koor Gunnar Mitti klaveri saatel Arno Kiilaspeaga kontrabassil, Kungla rahvatantsijad, „Jaaniku" ja Positiivsed mehed. Õhtu kõrgpunktiks kujunes noorte koori „Lootuse" laul „Veel kaitse kange Kalev" kus saalitäis rahvast hardumuses kaasa elas.

VESTLUSI

Reede õhtul põördus „Meie Elu" esindaja „Miss Tallinna", Susan Suiti poole küsimusega.

M.E.: Kas see valik tuli üllatusena?

„Miss Tallinn": See on suurem üllatus minu elus!

M. E.: Mida kavatsed teha „Miss Tallinnana?"

„Miss Tallinn": Tahan rohkem eestlastega rääkida, tahan rohkem osa võtta eestlaste üritustest! Olla „Miss Tallinn" on suur — au!

Pöördusime ka Kalev Estienne juhi Evelyn Koopi poole küsimustega:

M. E.: Mis arvad Tallinna Festivalist?

E. K. On täiesti haruldane, on fantastiline üritus. On täis eesti noori! Noored teevad ja noored tulevad vaatama.

M. E. Mis on „Kalev Estienne" tuleviku kavad?

E. K.: Eesti Päevad on esikohal ja sellega paralleelselt „Kalev Estienne" 20. aastapäev ja spordiselts Kalevi 30. juubel, sellega kaks sünnipäeva tähistada. Väga paljud võimlejad lubavad tagasi tulla. Tulevad rõõmuks ja lõbuks võimlema. Kõik suvised võimlemise harjutused on tasuta nendele, kes kunagi võimlenud. Võimlemistunnid on teisipäeval ja neljapäeval ning toimuvad Glenviews.

„Miss Tallinna" valimiste korraldaja Milvi Puusepp vastas küsimustele:

M. E.: Kas jääd rahule oma tööga?

(Järg lk. 3)

Kaunitarid rahvarõivas „Miss Tallinna" valimistel. Vasakult Silvia Birk, Piret Kreem, Tiina Kaunismaa, Anne Kungla, Linda Kängsepp, „Miss Tallinn" Susan Suit, Kristina Greenbaum, Linda Kukk, Linda Karuks, Tiiu Roiser ja Ene Reitav.
Foto — Elna Kungla

Kõige noorem külaline „Tallinna Festivalil" oli Talvi Merike Hess, arvatavasti tulevane „Miss Tallinn" kandidaat, oma ema Riina Reitav-Hess'iga, kes kuulub Kalev Estienne Senior Eliiti ja isa Allan Hess kes on tuntud eesti sportlane. Talvi Merike tuli oma sünnipäeva pidama Eesti Majja — ta sai kaks kuud ja kaks päeva vanaks.
Foto — Elna Kungla

Civic Garden Centre's Lawrence & Leslie nurgal
Edwards Gardenis
LANA KASAK'u
SULEKUNSTI NÄITUS
29. juunist—3. augustini 1979
Müüginäitus avatud:
Iga päev kl. 10—4, kolmap. kl. 10—9 õhtul ja pühapäeviti kl. 1—4
KÕIK KUTSUTUD!

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
KOLMAS JUUBELIKONVERENTS
30. juuni—8. juuli 1979
Kõnelejaid, koore ja külalisi Põhja-Ameerikast, Lõuna-Ameerikast, Euroopast ja Austraaliast.
Koorid, ansamblid ja solistid.
KÕIK ON KUTSUTUD.

Nädalakroonika

NIKARAAGUAS JATKUVAD VÕITLUSED

◉ **Kuubalt toetatud nn. „sandista terroristid" on laiendanud oma võitlusi Kesk-Ameerika riigis Nikaraaguas juba peagu kogu riigi territooriumile. President Anastasio Samoza kaitseliit on raskes olukorras, kuna mitmetes suurtes linnades, arvatud kaasa pealinn käib võitlus agulites. Kuna kaitseliit on võtnud terroristide hävitamiseks kasutusele lennukid, tankid ja muud relvad, siis põgenevad elanikud suurtes hulkades oma elukohtadest. Toitainetest on suur puudus. Üks USA ajakirjanik lasti maha. Välisajakirjanikud lahkusid Nikaraaguast. Ameerika riikide organisatsioon kaalub võõraste vägede saatmist, kes peavad korra jalule seadma. USA saatis president A. Somoza kaitseliidule uusi relvi. Välismaalased lahkuvad maalt. Nõutakse president A. Samoza lahkumist.**

◉ Bensiinipuudus on USA-s levinud ka juba Kaliforniast riigi ida-osariikidesse. Tarvitatakse vägivalda ja relvi, et bensiinijaamadest bensiini saada. Rahvuskaart on relvadega asetanud oma postid bensiini jaamadesse. Saudi-Araabia õliminister hoiatas, et on oodata õlide puudust ja selle hind tõuseb mitmekordseks. Pärast 1. septembrit tuleb Kanada tarvitajatel maksta 3 senti-nii kütteõli, kui ka bensiini gallonilt rohkem, kuid õli ei kaarte tarvitusele ei võeta Kanadas.

◉ **USA saadik Moskvas, Malcolm Toon oli üllatatud, kui välissekretär Cyrus Vance algas N. Liiduga asjade ajamist ilma Moskva saadikut informeerimata. Saadik saatis presidendile noodi ja märkis, et siis tuleks saatkond likvideerida.**

◉ Kanada otsustas 8,000 Vietnami põgenikku vastu võtta ja USA võtab vastu 7,000 põgenikku kuus. USA tervishoiu võimud on suures mures sellepärast, et need põgenikud toovad tõbesid USA-sse. Iga viies neist põeb mõnda suguhaigust, 30% on tiisikushaigeid ja nende hulgas on avastatud isegi pidalitõbiseid.

◉ **Quebeci separatistlik peaminister R. Levesque teatas, et järgmise aasta kevadel toimub esimene rahvahääletus Quebeci lahtilöömiseks Kanada föderatsioonist, kuid täpset aega ei ole määratud kindlaks.**

◉ Iraani moslemite revolutsioonilise valitsus lubas 150,000 tasu Iraani kuningannale Farahile selle eest kui ta tapab shahh M. R. Pahlavi, ehk aitab kaasa et shahhi oleks võimalik küüditada Iraani. 36 julgeolekumeest valvavad Mehhikos shahhi elukohta. Iraan teatas, et tema mõrvabrigaad asub juba Mehhikos, et shahhi mõrvata.

◉ **„Toronto Star'is" kirjutati, et üks uue Nikaraagua punase valitsuse ministreid, Alfonso Robele kutsus kanadlasi üles Kuubalt varustatud Sandista geriljasid toetama, kes opereerivad Kostariikast. Teatavasti lükkas Ameerika riikide organisatsioon tagasi USA ettepaneku võõraste vägede saatmiseks Nikaraaguasse, et kodusõda lõpetada. Nõuti ainult, et praegune president A. Somoza loobuks oma kohast terroristide kasuks.**

◉ Liitunud Rahvaste Organisatsioonil on käsil kapitali kogumine, et asutada Lõuna-Aasia riikidesse Vietnami paadipõgenike jaoks erilised laagrid, mida LRO poolt üleval peetakse. Neist laagritest katsutakse põgenikke, kes on peamiselt Vietnami hiinlased, ümber asustada.

◉ **Briti konservatiivide valitsus otsustas oma saarele tuua 7,000 Vietnami paadipõgenikku, kuid sellele on vastu Inglismaa parempoolne rahvuslaste organisatsioon, kes korraldas selle vastu demonstratsioone. Oli kokkupõrkeid politseiga. Nad väidavad, et Briti saar on juba praegu üleasustatud ja saarele on toodud mitmeid võõraid rasse Aafrikast ja Aasiast, kellega on alalisi höörumisi ja tüli.**

◉ Egiptuse president A. Sadat teatas oma parlamendis, et Egiptus annab alalist assüüli Iraani shahhi M. R. Pahlavile ja tema perekonnale omal maal, sest shahh aitas omal ajal Egiptust õli ja rahaga. Shahh ja tema perekond asub praegu Mehhikos, kus on tema jahil Iraani revolutsioonilise valitsuse mõrvakomandod.

◉ **Inglise kohus mõistis õigeks liberaalide partei endise juhi J. Thorpe, kelle vastu tõsteti süüdistus, nagu oleks ta oma homoseksualist sõbra lasknud mõrvata. J. Thorpe kaotas möödunud valimistel oma parlamendiliikme koha.**

◉ Katoliku kirik Torontos saab omale kardinali, kelleks pühitsetakse Paavst Johan Paul II poolt 67. aastane peapiiskop Gerald E. Carter Saskatchewanist.

◉ **Uus immigratsiooniminister Ron Atkey on raskustes. Ta ütles, et immigratsiooni-ametkonnas on rassiste, mis põhjustas demonstratsioone. Teiseks ütles ta ajakirjanikele, et „araablased küll hauguvad, kuid ei hammusta", mida araablased peavad haavavaks ja nende saadikud protesteerisid.**

„Meie Elu" toimetus ja talitus on suletud esmaspäeval, 2. juulil Dominion Day puhul.

Jaan Villard surnud

Esmaspäeval suri Grace haiglas Jaan Villard, kes iseseisvuspäevil laulis erakordse populaarsuse omanud kvartetis „Heli neli" koos Paul Tammeveski, Bruno Padjuse ja Jaan Haabjärvega.

Kadunu asus Kanadasse koos abikaasa, lauljatar Elena Lepik'uga kümme aastat tagasi Inglismaalt ja esines siin korduvalt solistina ja laulis koorides.

Ligi poolteist aastat tagasi tabas teda ajurabandus, millele järgnes osaline halvatus. Sellest ajast ta oli haiglates. Esmaspäeva õhtupoolikul, kui abikaasa oli teda külastamas, tabas Jaan Villardit südameatakk.

Kadunud oli 75 aastane. Ta alustas lauljana Tallinnas „Estonia" kooris ja laulis ka sooloosasid. Kvartet „Heli neli" originaalsest koosseisust on veel järel Paul Tammeveski ja Bruno Padjus, kes elab USA-s.

Jaan Villardi puusärkipaneku-teenistus on neljapäeval kl. 8 õ. Vana-Andrese kirikus ja ärasaatmine samast reede hommikul kl. 10.

Kanada delegatsioon sõitis Tokiosse

Peaminister J. Clark, välisminister Flora MacDonald ja min. John Crosbie, sõitsid Tokiosse. Arvatakse, et neid ootab Tokios suur oht, sest seal opereerib pahempoolne Jaapani Punaarmee organisatsioon, milline on Palestiina terroriorganisatsiooni tütarorganisatsioon.

Tokios toimub maailma suuremate tööstusriikide konverents, millest võtavad osa USA president J. Carter, Inglise peaminister M. Thatcher, Lääne-Saksamaa kantsler H. Schmidt, Prantsusmaa president V. G. d'Estaing ja Itaalia peaminister G. Andreoti.

Seal on kõne all tugev USA üksuse moodustamine, mille ülesandeks on Pärsia lahe ja Lähis-Ida õlide kaitsmine. Konverentsi kaitseks on Jaapanis moodustatud eriline politsei-üksus.

Peaminister rahustas Araabia riikide saadikuid

Peaminister J. Clark võttis oma residentsis vastu araabia riikide saadikud, kes varem protesteerisid selle vastu, et ta kavatseb Kanada saatkonda viia Jerusalemma. Selgub, et esialgul avatakse Jeruusalemma juutide sektris ainult Kanada konsulaat. Endine konservatiivide juht R. Stanfield läheb ühemehe sõprustuurile Araabia riikidesse. Pärast seda oli J. Clarkil kõnelus Iisraeli saadikuga. Arvatakse, et peaministril õnnestus saadikud rahustada ja ähvardused Kanada vastu jäävad ehk teostamata.

8000 VIETNAMI PÕGENIKKU KANADASSE

Kanada immigratsiooniminister Ron Atkey teatas, et Kanada on jooksval kalendriaastal valmis vastu võtma 8.000 põgenikku Vietnamist, kes ei ole seal sallitud ja kellel ei ole kuhugi minna. See on Kanada poolt inimväärne otsus ja vajab järeltegemist paljude teiste maade poolt. Kuid ometi ei ole Kanada otsus lahendus Vietnami põgenike küsimusele, sest kümned tuhanded Kaug-Idas ootavad interneerituna traataedade taga ja teised tuhanded triivivad Hiina meres meresõiduks kõlbmatutes laevades.

Vietnami põgenike olukord on samasugune, nagu oli juutide olukord Hitleri Saksamaal. Püsides kodumaal on neil võimalus hävida poliitiliselt sallimatu rezhiimi all. Lahkudes kodumaalt on neil võimalus hukkuda merel, kus neil väljapääsu ei ole, sest naaberrahvad ei soovi neid. Kuala Lumpuri võim publitseeris koguni ähvarduse, et ta saadab 76.000 põgenikku välja rahvusvahelistesse vetesse ja kui nad kavatsevad uuesti randuda, siis avatakse neile tuli.

Kanada arstide ühing soovitas valitsusele vastu võtta Kanadas kuni 30.000 põgenikku ja dr. L. J. Genesove koguni märkis, et tervelt üks miljon inimest on väljapaiskamise protsessis Vietnamis ainult sellepärast, et nad on teistsugused. Et inimene on tõuliselt teistsugune, on sama traagika, nagu oli juutidel Hitleri Saksamaal. Igatahes on Vietnami põgenikke sadandeid tuhandeid. Üksikute maade nõusolek neist osa vastu võtta lahendab seega vähe.

Keegi ei saa lootma jääda maadele, kus südametunnistust ei ole ja kus inimõigused on selletagi jalge alla tallatud. Isegi kui diktatuurimaad põgenikke sooviksid, siis vaevalt leidub tahtjaid, sest see oleks vihma käest räästa alla sattumine. Jäävad üle vaid demokraatlikud tööstusmaad, kes tunnistavad põhilisi inimõigusi, kus leidub ruumi ja kus ühiskondlik jõukus seda võimaldab. Nende võimuses ei seisa ainult põgenikke vastu võtta ja majutada, vaid ka teistele maadele, eriti Vietnami lähematele naabritele, kõikumatut survet avaldada, et nad põgenikke inimväärselt kohtleksid ja nende eest ka vajalikku hoolt kannaksid.

Rahvusvahelises tulipunktis seisab, vähemalt teoreetiliselt, Ühendatud Rahvaste Organisatsioon, kelle kompetentsi kuulub ka inimõiguste kaitse ja põgenike eest hea seismine. Kahjuks on Ü.R.O. vaid tühine ülesehitus, millel puudub poliitiline võim, kuid eriti tegutsemistahe. Ü.R.O. peasekretär Waldheimi ameti aegu on organisatsioon olemata võrreldes sellega, mis ta oli Hammarsköldi peasekretäriks olles.

Vaatamata sellele loodavad läänemaailma poliitikud, et just see organisatsioon kutsub 15. juuliks kokku rahvusvahelise konverentsi Vietnami põgenike olukorra lahendamiseks. Kuid Inglismaalt tuli Margaret Thatcherilt juba läinud kuul vastava konverentsi kokkukutsumise ettepanek. Ü.R.O's hakatakse alles nüüd taipama Kaug-Ida põgenike olukorda, kui häda on väljapäästmatult suureks paisunud. Vahepeal sureb haigustesse, puudusse ja merel võib olla tuhandeid inimesi, kes ei ole kuidagi süüdi neid tabanud olukorras.

Selles valguses on otsus Ottawas vastu võtta 8.000 põgenikku Kanadas julge ja inimväärne otsus ajal, mil ka siin valitseb tööpuudus, majanduslik seisak ja dollarikursi langus. Ainult piiratud südametunnistusega inimesed saavad sellele vastu olla, kuid ka neid on siin olemas.

Kuid põgenike vastuvõtmine ja nende eest hoolitsemine kuni töölesannete leidmiseni ei ole meie rahutus maailmas ainuke lahendus. Lahenduseks jääb endiselt hoolitseda ühisjõul selle eest, et diktatuurirezhiimid ei leia demokraatiate toetust ei poliitiliselt ega majanduslikult, sest sarnane toetus on lühinägelik ja mõttetu. Lõpuks on nii, et jõukad tööstusdemokraatiad ei jõua kaugeltki kõiki maailma põgenikke vastu võtta. Küll jõuaksid nad hoolitseda selle eest, et terrorirezhiimid juba eos kustuksid.

V.

KAASMAALASED

Laenu vajaduse korral kasutage TORONTO EESTI ÜHISPANGA madalaid laenuintressimäärasid.

HÜPOTEEKLAENUD ..... **10.75% aastas**
Intressid arvestatakse veerandaasta viisi — laenud on lahtised

PERSONAALLAENUD ..... **11.4% aastas**

Personaallaenud on laenuvõtja surma ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10,000.00 ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD

AKTUAALSEL TEEMAL

PÄRAST SALT II ALLAKIRJUTAMIST

Tänapäeva maailma kahe võimsama riigi presidendid — USA president J. Carter ja vaevalt jalgadel seisev N. Liidu president L. Brezhnev kirjutasid suudluste ja kallistustega Viinis alla SALT II relvastuse vastastikuse kontrolli kokkuleppe, mis haarab eriti mitmet liiki aatomrakette, millede arv mõlemale lepinguosalisele määrati kindlaks. Kuid ühegi teise lepingu puhul ei ole olnud niipalju rahulolematust, nagu SALT II puhul. Alates aastast 1972, mil president R. Nixon kirjutas alla SALT I on maailmas palju olukord muutunud. N. Liidu mõjuvõim on alatasa kasvanud ja selle koostöö varjus USA mõjuvõim üha vähenenud. SALT II vajab Senati 67 liikme poolt häält ja seda on raske saada. Selle Senati eitava otsuse pärast ei ole mures mitte üksi president J. Carter, vaid veelgi suuremat muret tunneb sellepärast L. Brezhnev, sest see võib põhjustada tema karjääri järsku lõppemist.

SALT II lepingu piduliku allakirjutamise vaimustus Austria uhkes kuningatelossis Hofburgis ei kestnud kuigi kaua. Oodatakse suure huviga vaidlusi USA Senatis selle lepingu kinnitamiseks. Mõned arvavad, et Viinis sõlmitud lepingul on see paremus, et N. Liit eelolevatel kuudel taotleb olla tagasihoidlik, et ameeriklastele meeldida. Moskvas on selleks tehtud juba mitmeid järeleandmisi. Olukord teisitimõtlejate dissidentide suhtes ei ole küll paranenud. Kuid juute pääseb palju rohkem välja. Kuigi mõnel poolt arvatakse, et enamik väljapääsnutest on kommunistlikult meelestatud juudid ja need asuvad vabas maailmas, kuid eriti USA-s ja Kanadas kiiresti tööle, et N. Liidu huvisid siin kaitsta. Sellel aastal on pääsenud N. Liidust välja juba 50.000 juuti, mis on suurem arv, kui kunagi varem.

Kuid SALT II vastased väidavad, et nende lepingute tagajärjed annavad ennast varsti tunda ja juba aasta pärast, aastal 1980 hkkab N. Liit oma võimsust ja üleolekut demonstreerima. Ta algab uute aktsioonidega mitmes maailma nurgas toetudes oma suurele sõjalisele üleolekule. President J. Carter märkis ju ka ise Viinis, et ega see leping ei kõrvalda vastuolusid kahe suurvõimu vahel.

Poliitilised vaatlejad märgivad, et L. Brezhnev tunneb veelgi suuremat muret kui J. Carter sellepärast, et Senat võib jätta SALT II kinnitamata. Selleks on palju põhjusi. L. Brezhnev on 72-aastane ja väga kehva tervisega. SALT I ja SALT II on L. Brezhnevi poliitika tulemus. N. Liidus on tugev vool juhtivate kommunistide hulgas, kes on selle poliitika vastu ja nõuavad, et N. Liit peaks koostöö poliitika kõrvale heitma ja algama toetudes oma sõjajõududele rünnakut. SALT II mittekinnitamine võib põhjustada, et L. Brezhnev on sunnitud oma presidendikoha loovutama noorematele ja tervetele kommunistidele.

Kuid veelgi tähtsam põhjus, miks Moskva kõigest väest taotleb, et see leping kinnitatakse on asjaolu, et selle lepinguga USA tunnistab avalikult N. Liidu võrdseks suurvõimuks, mis omab kommunismi levikule suure tähtsuse. N. Liit on sellega jõudnud USA-le järele. See asjaolu aitab varjata N. Liidu majanduslisi ja tehnoloogilisi nõrkusi.

SALT II pooldajad püüavad väita, et kui Senat SALT II ei kinnita, siis võivad sellel olla rasked tagajärjed. Järgnevad N. Liidu vastulöögid mitmel pool ja algab relvastuse võidujooks.

Kõige suuremaks SALT II vastaseks peetakse senaator Henry Jacksoni, kes on üks mõjuvõimsamaid mehi ja USA välispoliitika ja kaitsepoliitika kujundajaid. Ta väidab, et USA on N. Liidule teinud juba tohutul määral järeleandmisi. On pandud vaikima ametnikke, on paenutatud seadusi, et Moskvale meeldida. 7-me aastase koostööpoliitikaga on mindud liiga kaugele. Sellele poliitikale, mis on täielikult ühe suunaline ja teenib ainult Moskva huvisid tuleb panna piir.

Kuid president J. Carter usub, et tal õnnestub mõjutada Senatit ja see leping kinnitatakse. Üheks mõjuvaks põhjuseks, millele J. Carter tugineb on täiesti uue rakettide programmi käikulaskmine. See on MX aatomrakett, mis asuvad liikuvatel alustel ja mida transporteeritakse alaliselt ühest kohast teise, millega välditakse, et kui N. Liit annab oma esimese löögi, siis jääb suurem osa neist avastamata. Maa sees kindlates silodes asuvad nn. „Minutemani" raketid langevad tõenäoliselt Moskva esimese löögi ohvriks.

MX programm läheb maksma koguni 30 miljardi dollarit.

Kuid relvastuse eksperdid arvavad, et kriitiline aeg, kus N. Liit hakkab oma sõjalist üleolekut demonstreerima on juba järgmisel aastal 1980. Endine USA välisminister H. Kissinger hoiatab, et eelolevad 7 aastat on väga ohtlikud ja neil võib juhtuda, et puhkeb aatomsõda ja algab kohutav häving. Moskva tahab, et USA ei takistaks Afganistanis võimu ülevõtmist Moskvast toetatud sõjaväelastelt. Praegu käivad seal sisemised heitlused Moskvameelse kommunistliku valitsuse ja Iraanist toetatud moslemite opositsiooni vahel ja kommunistide käsi käib halvasti. Moskvat ärritavad ka sõbralikud vahekorrad USA ja Hiina vahel.

Kuid on ka neid, kes väidavad et president L. Brezhnevi tervis on nii halb, et tal tuleb oma ametist ühel või teisel põhjusel loobuda. Võimu juurde tulevad teised ja nooremad mehed. Võimalik on isegi, et Punaarmee võtab võimu üle ja N. Liidu välispoliitiline aktiivsus väheneb sisepoliitiliste raskuste tõttu. SALT II mittekinnitamine võib sisevõitlust Moskvas kiirendada.

AJK

KANADA EI SAA ANDA KAITSET „KAHEKORDSE KODAKONDSUSEGA" REISIJATELE

Vastuseks Eestlaste Kesknõukogu Kanadas ja Balti Liidu Kanadas poolt Kanada peaministrile mai kuus saadetud protestile Nõukogude Liidu kodakondsuse küsimuses on Kanada välisministeerium saatnud Eestlaste Kesknõukogule Kanadas pikema seletuse, mis aga oluliselt ei too midagi uut Nõukogude kodakondsuse küsimuse käsitamisele. Välisministeeriumi seletus, mis on alla kirjutatud konsulaarosakonna direktori poolt, võtab omaks Nõukogude võimude poolt Moskvas ja Ottawas antud seletused, et Nõukogude Liidu uus kodakondsuse seadus ei sisalda õieti midagi uut, vaid on endise kodakondsuse seaduse kodifitseerimine vastavalt N. Liidu uuele põhiseadusele. Seadus ainult täpsustavat endist seadust ja kinnitavat, et Nõukogude Liit ei tunnista kahekordset kodakondsust.

Välisministeeriumi seletus tsiteerib Nõuk Liidu Ottawa saatkonna seletust 16. maist, mille järgi seaduse sätted välismaadel sündinute kohta olevat ainult Nõukogude Liidu kodanike kaitseks, et nende lapsi ei saaks arvata teiste maade kodanikeks.

Saadetud seletuses rõhutatakse, et läbirääkimistel Nõukogude Liidu võimudega on selgitatud N. Liidu ja Kanada

konsulaarkokkulepet 14. juulist 1967, mis on praegu kahe maa vaheliste läbirääkimiste aluseks,

ja et Nõukogude Liidu poolt on kinnitatud, et see kokkulepe on ka edaspidi aluseks viisade põhjal maade külastamistel. Selles kokkuleppes on säte, et külastaja tagasipöördumist oma asukohamaale ei saa takistada ainult sellel põhjusel, et külastaja peetakse külastatava maa poolt selle maa kodanikuks. Sellega jätab konsulaarkokkulepe kodakondsuse küsimuse lahtiseks ja kaudselt kinnitab, et Nõukogude Liidul on oma erinev seisukoht kodakondsuse küsimuses.

Välisministeeriumi seletuse lõpus kinnitatakse, et konsulaarkokkulepe alusel on tuhanded kanadlased külastanud Nõukogude Liitu ja neil ei ole olnud raskusi nende kodakondsuse pärast. Samal ajal aga siiski teatatakse, et kõigile Kanada välispassi saajaile antakse kaasa lühibroshüür „Head reisi, kuid ...", milles antakse nõu reisidel tekkida võivate olukordade kohta. Kahekordse kodakondsuse kohta on seal lause:

„„Kahekordse kodakondsuse" olukorras on Kanada võimude võime Teie abistamiseks piiratud,

kuna välisriigil on oma riigi piirides täielik jurisdiktsoon isikute üle, keda ta loeb oma kodanikeks". Ja veel lisatakse, et kui on viisaga külastamisel tegemist maaga, kes võib lugeda külastajat oma kodanikuks, siis soovitatakse enne külastamist selgitada külastatava maa saatkonnas või konsulaadis, kas kodakondsuse küsimuse pärast on mingisuguseid probleeme.

Kuna välisministeeriumi seletus on saadetud vastuseks esialgsetele protestitelegrammidele, saadetakse nii Eestlaste Kesknõukogu Kanadas kui ka teiste balti keskorganisatsioonide poolt Kanada välisministrile uus märgukiri, milles soovitakse kodakondsuse küsimuses Kanada valitsuse kindlamat seisukohta.

KONSERVATIIVID HUVITATUD RAHVUSGRUPPIDEST

Asjastel Kanada parlamendivalimistel töötas konservatiivide erakonna kandidaatide kasuks ka eestlasi, nendest aktiivsemalt Eesti Konservatiivid Kanadas.

— Ei vasta tõele, et Kanada poliitilised parteid ei ole huvitatud rahvusgruppidest, ütles esimees Harald Raigna. Nad on alati olnud huvitatud etnilistest gruppidest ja arvestanud nende soovidega ning katsunud neid rahuldada, kui neil see võimalik.

Viimases Kanada Parlamendis oli liberaalidel 5% ja konservatiividel koguni 20% mitte-inglise ja -prantsuse päritoluga parlamendiliiget. Kui 9-rahvusgrupi keskorganisatsioonide juhid korraldasid 9. mail pressikonverentsi King Edward Hotellis, siis oli see ainult 13 päeva enne tegelikku hääletust. Kõik parteide juhid ja nende abilised olid valimiskampaaniaga niivõrd tegevuses, et nendel oli võimalik ainult sinna minna, kus see varem juba kuude kaupa oli ette nähtud.

Kui kiiresti ja heatahtlikult konservatiivid arvestavad rahvusgruppide soovidega ning parandavad nende poolt tehtud vigu, selleks järgmine näide. Lühikest aega enne valimispäeva praeguse immigratsiooniministri Ron Atkey valimiskampaania peakorter saatis rahvusgruppide ajalehtedele informatsioonina partei seisukohad mitmekultuurilise küsimuste kohta. Selles olid mõned seisukohad, mis täiesti ebasobivad rahvusgruppidele. Eestlaste poolt juhiti tähelepanu sellele, et parteil tuleks neid seisukohti muuta ja sooviti selleks Eesti Konservatiivide kaasabi. Kuna meil on hea otseühendus partei peakorteriga Ottawas, siis ei olnud see mitte raske ülesanne. Kuna oli teada, et konservatiivide võimule tulles kavatsetakse ministeeriume ja ametkonda vähendada vähemalt 60.000 võrra, siis küsimus seisis peamiselt selles, millise ministeeriumi juurde paigutatakse mitmekultuurilised küsimused. Kuna haridusministeerium on oma tööga alati ülekoormatud, siis oli karta, et seal oleks mitmekultuuriliste küsimuste lahendamine väga aeglaseks muutunud. Ühe võimalusena esitasin kehalise kasvatuse ja amatöörspordi ministeeriumi, mis tegelikult ka toimus.

Eesti Konservatiividel Kanadas, on kavas koostöös teiste rahvaste vastavate gruppidega, juhtida uue valitsuse tähelepanu asjaolule, et pensionäride olukord muutub järjest raskemaks. Selles küsimuses ongi juba mitmeid nõupidamisi peetud.

Mis puutub meie vabadusevõitlusesse, siis leiame, et meil selleks asutatud organisatsioon oli sisepoliitiliselt valel teel. Isegi Kanada ajakirjandus on seda esile toonud. Eriti on meile Kanada konservatiivide poolt ette heidetud, et meie keskorganisatsiooni liike on solvanud konservatiivseid senaatoreid, on kaevatud kaasmaalaste peale ja seda avalikul koosolekul salatud. Eesti Konservatiividel on vastav tõendmaterjali selle kohta.

Kuna Kanada rahvas on keskvalitsuse ja kõikide provintsiue juhtideks valinud konservatiivid, siis oleks soovitav ka meie keskorganisatsioonil sellega arvestada.

Leedu noored aktiivsed kodakondsuse küsimuses

Balti Liit Kanadas korraldas möödunud nädalal Läti Majas koosoleku Nõukogude Liidu uue kodakondsuse seadusega ühenduses olevate küsimuste selgitamiseks. Koosolek oli mõeldud eriti balti noortele kodakondsuse alal esineva olukorra tutvustamiseks.

Koosolekul, millest võttis osa eesti, läti ja leedu keskorganisatsioonide esindajaid ja balti rahvaste noori, andis Balti Liidu juhatuse liige A. Juzykonis üksikasjalikuma ülevaate Nõukogude Liidu uuest kodakondsuse seadusest ja sellega ühenduses juba varem Nõukogude Liidus antud määrustest ja juhtnööridest. Nende järgi loeb Nõukogude Liit oma kodanikeks kõiki neid, kes olasid Venemaa 1917. a. piirides ja nende järglasi. Balti rahvaste osas rõhutab veel eriti määrus 1940. a. septembrist, mille järgi Balti riikide kodanikud loetakse Nõukogude Liidu kodanikeks.

Balti rahvaste liikmete Nõukogude Liidu kodanikeks arvamise vastu on eriti protestiaktsiooni alustanud leedu noored Kanadas ja Ameerikas. Kanadas korraldasid leedu noored protestidemonstratsiooni Ottawas Vene saatkonna ees ja Ameerikas oli küsimus teravalt päevakorras Clevelandis peetud leedu noorte konverentsil. Seal alustati aktsioon Ameerika välisministeeriumi seisukoha teadasaamiseks.

Kosoolekul tehti teatavaks Kanada välisministeeriumi vastus saadetud protestile, mille järgi Kanada ei saa reisijaile kindlustada kaitset, kui nad külastavad Nõukogude Liitu. Peeti vajalikuks esitada Kanada valitsusele kategooriline protest ja nõuda Kanada selget seisukohta Nõukogude Liidu kodakondsuse küsimuses.

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Veel ELK voldikust

Eesti Liit Kanadas (ELK) esinduskogu koosolekul 28. apr. s.a. avaldasin oma arvamusi äsjailmunud voldiku kohta. Ka mõned koosolekust osavõtjad toetasid minu seisukohti, et see võinuks olla paremini toimetatud.

„Meie Elus" nr. 19, 10. mail ilmus kirjutus „Eesti Liidu voldik luubi all". Selle minu KEVÜ Liidu koosolekul peetud ettekande põhiliseks süzheeks oli: voldik võinuks olla väärikamalt ja poliitiliselt pürgimuslikumalt koostatud. Tõin selleks ka vastavaid näiteid ja andmeid.

„Meie Elus" nr. 23. 7. juunil ilmus ELK juhatuse õiendav lugejakiri. Minu sisuliselt olulistele väidetele ei ole vastatud. Selle asemel on püütud täie rinnaga jätta muljet, et trükise ainutoimetajaks ei ole mitte üksi ELK. On märgitud, et suure panuse andis Balti Liidu esimees, Eestlaste Kesknõukogu Kanadas (EKN) välispoliitilise toimkonna (pro komisjoni) esimees Laas Leivat. Temalt paluti teha ainult keeleline korrektuur. Ta täitis selle soovi. Tavaliselt keelelist korrektorit (vt. Muuk-Rajamaa: keelevigade parandaja) ei loeta teose kaasautoriks. Laas Leivati ametkohtade loeteluga on püütud jätta muljet nagu olnuks ta EKN juhtiva tegelasena üks kaasautor või redigeeriv toimetuseliige.

Minu andmeil oli voldiku käsikiri aupeakonsul Ilmar Heinsoo juures tema ametkohas lühemat aega. On inimlikult mõistetav, et temal jäi kuidagi „kahesilma vahele:: voldiku suur ja raske vääratus. Stalin olevat juba oktoobri alul 1939 Moskvas meie E. V. delegatsioonile ütelnud, et huvialade jagamine Saksamaaga on teoks saanud. See ei vasta tõele! Selle asjaoluga tahetakse sihilikult ja läbipastva tagamõttega kogu Eesti Vabariigi poliitilist juhtkonda halvustada.

Kommunistliku Vene tolleaegne NKVD kindral Serov tegi juba oktoobris 1939 oma salajase käsukirjaga nr. 001223 korralduse ettevalmistada Eesti, Läti ja Leedu rahvuslikult mõtleva intelligentsi arreteerimiseks ja küüditamiseks.

VIRR-VARR KODAKONDSUSE ÜMBER

Uus N. Liidu kodakondsuse seadus (nagu ka endine) on äratanud muret mõne osa Kanada kodanike hulgas, kuna see seadus loeb praegu N. Liidu võimu all olevaist maist pärinevad isikud ja (eo ipso) nende järeltulijad N. Liidu kodanikeks. Sellega seoses on Kanada välisminister ajakirjanduse andmeil teinud välisministeeriumile ülesandeks, võtta kontakti N. Liidu saatkonnaga Ottawas ja selgitada, mida kõnesoleva seadusega mõeldakse ja kuidas kavatsetakse seda rakendada N. Liidust Kanadasse saabunud kodanike suhtes.

On avaldatud ka soovi, et parlament võtaks vastu resolutsiooni, et Kanada ei tunnista seda N. Liidu kodakondsuse seadust kehtivaks oma kodanike osas.

Need teated mõjuvad üsna kummaliselt, sest mõlemad kirjeldatud demarshid on ju vaevalt võimalikud. Esiteks ei saa ju N. L. oma kodakondsuse seadust rakendada Kanadas selle maa kodanike suhtes, üksnes kõik kust nad on saabunud. Üheski iseseisvas riigis ei saa rakendada tema kodanike suhtes välismaa seadusi. Ja keegi ei saa aru pärida teiselt riigilt, mis ta oma seadustega mõtleb. Mis Kanada kodaniku suhtes on lubatud, mis mitte, oleneb Kanada kodakondsuse seaduse määrustest, või siis erilistest rahvusvahelistest või kahepoolsetest lepetest teiste riikidega. Kodanikel tuleb valvata, et ei tehtaks neid kahjustavaid leppeid.

Niisugused väljendused Kanada riigimeeste poolt võivad teha küll poliitilist propagandat oma valijate seas, aga ei oma mingit reaalset tähendust. Kui selliseid demarshe tõepoolest teostataks, siis peaks hakkama muretsema, et Kanada on laskumas N. Liidu satelliidi seisundisse, mitte olles kindel mida ta oma kodanike suhtes tohib ette võtta, või kuidas end kohaldada N. Liidu seadustele. Niikaugel siiski veel ei olda vist.

Probleeme tekib muidugi siis, kui Kanada kodanik siirdub mõnda teise riiki teistsuguste põhimõtetega kodakondsuse küsimuses. Näiteks loevad ühed riigid oma kodanikuks lapse, kes sünnib selle pinnl (jus soli), teised aga iga tema kodaniku lapse, ükskõik kus see sünnib (jus sanguinis). Kahekordne kodakondsus võib tekkida ka teise riigi kodakondsusse astumisega, lahkumata eelmise riigi kodakondsusest tolle riigi seaduste kohaselt. Missugusesse seisundisse sel juhul satutakse, oleneb praktiliselt sellest, kuidas seda juhtu käsitab uue, mitte endise riigi seadus. Muide — ka Eesti Vabariigi kodaniku astumine teise riigi kodakondsusse valitsuse loata oli karistatav (arestiga).

Eestlaste suhtes paguluses kehtib veel erimoment. Kus ei tunnustata Eesti liitmist N. Liitu seaduslikuks, seal ei saada tunnustada ka N. Liidu kodakondsust eestlaste kohta kehtivaks, vaid ainult Eesti Vabariigi kodakondsust. Seni vähemalt, kui kestab selline mittetunnustamine, pole eestlastel midagi tegemist N. Liidu seadustega.

I. R.

Ribbentropi-Molotovi täielikult salajane kokkuleppe-akt huvialade jagamiseks sai ju meile teatavaks hoopis hulk aastaid hiljem.

ELK juhatus võtab omaks lugejakirjas, et trükise esialgne käsikiri mitmel korral tuli täiendada ja lõpuks põhjalikult ümbertöötada. ELK mõned juhatuseliikmed on avameelselt vihjanud, et voldiku lõplik tekst kahjuks lapiti kokku „põlve otsas".

ELK on tõesti olnud agar voldiku levitamises laias ulatuses. Soodustavaks ajendiks on sellelaadilise brošüüri vajadus ja Vello Hubeli kunstiliselt õnnestunud tehniline kujundus.

Olen EKN praeguses koosseisus valitud liige. Eelmises koosseisus olin juhatuseliige ja rahvuspoliitilise komisjoni esimees. Võin oma kogemuste varal märkida, et ELK koostöö EKN juhatuse ja välisesinduste vahel jätab siiski teataval määral soovida.

Minu isiku vastu suunatud teravalt sõnastatud etteheited on märgist mööda lastud. Iga Eestit tutvustav teatmik (voldik või broshüür) taotleb teataval määral ka meie vabadusvõitluslike eesmärkide esildamist. Kui see on pealiskaudselt, puudulikult ja poliitiliste vääratustega toimetatud, siis iga asjalik ja objektiivne kriitika peaks olema talutav. Minul on põhjus veelkordselt korrata Victor Hugo'd: Ei ole niisuguseid asju nagu väikerahvas. Kes iganes annab suure eeskuju — on suur.

Harald Teder

Esto Mutual Fund Ltd.

22. juunil aktsia hind $9.25

145 King Street West, Suite 1900, Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131

Öhtul tel. 925-6812

„Meie Elu" Stokholmis

EESTLASTE SISUTIHE NÄDAL ROOTSI PEALINNAS

Nii organisatoorselt, programmi ulatuselt kui pidustustest osavõtva rahvahulga poolest, on Esto '80 kujunemas üheks suuremaks, mida Stokholmis või terves Skandinaavias nähtud või tehtud. Eesti Päevade juhatus on appi kutsunud palju erialade spetsialiste, et tagada selle suurürituse õiget ettevalmistust. Nii eelarve kui lõplik majanduslik läbikäik ulatub kindlasti miljonitesse krooni-desse.

Ainult eeltööde läbiviimiseks peab Rootsi eestlaskond kokku panema kr. 400.000. Sellest summast on juba laekunud kr. 238.069. Majandusosakonna juhtaja Leo Karupää ütleb, et Eesti Päevad ei taotle rahalist ülejääki. Läbirääkimised on käimas Stokholmi linnavalitsusega toetuse saamiseks. Kindlasti saab kasutada linna poolt antavaid ruume nii konverentsideks kui kontsertideks.

☆

Kui kahed eelmised Eesti Päevad olid eestluse suur-kokkutulekud Kanadas ja USA-s, siis 3. Ülemaailmsed Eesti Päevad Stokholmis kujunevad Euroopa eestlaskonna kokkutulekuks. Juba tehakse reservatsioone tervete rongide kokkupanekuks, et lehvivate sini-must-valgetega Stokholmi sõita. 35 aastat võõrsil viibimist ei ole eestluse selgroogu murdnud. Kõikide vabade eestlaste pilgud ja mõtted on siis Kodumaa poole pööratud — meid lahutab hällimaast ja meie rahvast ainult kitsas Läänemeri ja võõras võim, ütleb Eesti Päevade esimees Richard Norvell. Sellel Suurpidustusel lehvivad üle Stokholmi sajad Eesti lipud Läänemere tuules.

☆

ESTO '80 ball toimub Stokholmi Stadshuseti, raekojas, sinises ja kuldses saalis teisipäeval, 8. juulil 1 200 külalisega. Kui eelregistreerimisel selgub, et soovijate arv ületab 1 200, on samad ruumid reserveeritud korduvaks balliks järgneval õhtul. Sissepääs toimub eelmüügi korras. Samas saalis on toimunud kuulsad Nobeli ballid ja tantsuks mängib ka Nobeli orkester. Nende ridade kirjutajal oli võimalus kaasa elada kuulsa Lingiaadi ballile 1949 samades ruumides. Ballitoimkonna esimeheks on Muusa Ericson, kellel on varasemaid kogemusi suurte ballide korraldamisel. Raekoda asub Stokholmi peajaama otseses läheduses.

☆

Kui eelmistel Eesti Päevadel toimusid liikumislavastused, valguspeod, lahtise taeva all, siis arvestades ilmastiku võimalusi Rootsis on välisetendust seal võimatu organiseerida suure riisiko tõttu. Teise faktina tuleb ka arvestada Põhjamaade valgeid öid.

Kell 11 öösel on veel valge Stokholmis ja tulede efekt kaob täielikult. On reserveeritud suur Johanneshov jäästaadion, mis mahutab vaatajaskonna ja omab küllaldase ruumi massesinemiseks. Johanneshovi jäästaadion asub allmaaraudtee „Tunnelbana" peatuse „Isstadion" juures ja on väga kergelt kõigile kättesaadav. Liikumislavastuse toimkond Harry Eichhorni juhtimisel on koostanud pidustuste juhtkonna ja lõppliku kava. Ernst Idla ootamatu lahkumine põhjustas Eesti Päevade juhatusele probleeme, kuid nendest saadi kiiresti üle, ning liikumislavastuse üldjuhi kohale tuli väga suurte kogemustega rahvusvaheliselt tuntud Leida Leesment Malmöst. Kõik ettevalmistused kulgevad suuremas harmoonias. Liikumislavastus toimub neljapäeval, 10. juulil.

☆

Laulupidu ja rahvapidu toimuvad laupäeval, 12. juulil Stokholmi näituseväljaku suurtes hallides, mis on uued, ja moodsad. Laululava mahutuvus on 1000 lauljale ja see on sobiv registreerinud kooride arvule. Osavõtvate kooride arvuga on USA esikohal. Rootsi teisel ja Kanada kolmandal kohal. Laulupeo toimkonna juhatajaks on Jüri Raid. Noodiraamatud on kooridel käes ja harjutused täies hoos.

Samal väljakul toimub ka rahvapidu A-hallis, mis mahutab laudade asetuse plaani järele kuni 4000 pidulist. Igaks juhuks on veel lisaks reserveeritud teine hall, mis mahutab 2300.

Sama-aegselt toimub rahvapeo raames ja sama katuse all diskoteek. Mass-restorani mugavais ruumes mahutab kuni 600 inimest.

☆

Rahvapeol toimub toitlustamine iseteeninduse korras puhvetitest. Puhvetitest on võimalik valida toite soovitud hulgal. Toit on rahvapeol pääsme hinnas. Diskoteegis toit ei ole pääsme hinna sees.

Rahvapeol pakutakse toiduks: heeringat kartuliga sibula ja hapukoorega, vähja ja tomatiräimi, suitsulõhet rohelise kastmega, põdrapraadi tarretises Waldorfi salatiga, pohlatarretis ja kõrvitsasalat, Smålandi kohupiima kook maasikate ja vahukoorega ning võitaignast kuklid.

Joogid ei kuulu pakutava toidu hulka. Neid saab osta baaridest, mis on õnnestunud kaubelda odavaks võrreldes üldiste hindadega Rootsis.

Liiklus-transport korraldatakse pendel-rongide ja bussidega Stokholmi peajaamast ja asub umbes 10 minuti kaugusel südalinnast. Autoomanikel on kasutada 3 000 parkimiskohta.

Rahvapeol toimub loterii. Tantsu- ja meeleolumuusika eest hoolitsevad 2 orkestrit. Peo kavandamine jatkub põhimõttel—pakkuda parimat, mida suudetakse ja osatakse, et luua tõelist rahvapeo meeleolu. Rahvapeo toimkonna juhiks on Eldur Velliste.

☆

Teatri etenduste ja kontsertide jaoks on reserveeritud Eesti Maja läheduses asuv Folkets Hus'i kongressisaal, mis mahutab 1200 inimest. Teatri toimkonna juhiks on Heino Annik ja muusikatoimkonda juhatab Harri Kiisk. Teatritoimkonna suuremaks probleemiks on, et kaheksa eesti teatrit soovivad esineda Stokholmis. Maksimaalselt on võimalik pakkuda neli lavastust ja viiendaks oleks Stokholmi Eesti Algkooli lasteteater. Näidendite valik toimub sellel suvel. Eesti Maja kõrval asuv Scala teater kujuneb teiseks lavaks. Arvatavasti kasutamist leiab ka ABF maja mis asub raudtee jaama Radmansgatani juures.

☆

Eesti Päevade ajal toimuvad kongressid ja koosolekud peetakse Vanas Riigipäeva hoones, mis asub 5 minutilise jalutuse kaugusel Eesti Majast. Toimkonna juhiks on Lola Puusepp.

Soome Maja, endine YMCA, on üüritud noortele omavaheliseks kohtumiseks, saunaskäimiseks ja einetamiseks. Soome Maja ruumid on avatud noortele 24 tundi päevas ja asub umbes 1 km. kaugusel Eesti Majast. Noortetoimkonna juhatajaks on Jaak Jürjado.

☆

Tõenäoliselt suuremaks eesti rahvakunsti näituseks kujunevad väljapanekud Põhjala Muuseumis — Nordiska Museet'is. Näitus kavatsetakse avada juba mais 1980 ja jääks avatuks pikemaks ajaks.

Näituse eksponaatideks oleksid nii eesti kui eesti-rootslaste rahvarõivad, ehted, käsitöö esemed ja palju muud. Siin on esitatud ka balti-saksa ja eesti juutide väljapanekud. Näituse ruumides on kavatsus korraldada rahvatantsu ja muusika esinemisi, kudumise ja puutöö demonstratsioone. Kavas on ka rahvakunsti tutvustava kataloogi toimetamine. Toimkonna juhatajaks on Lili Kaelas.

Põhjala Muuseum asub umbes 2 km kaugusel Peajaamast ja on kättesaadav bussiga.

☆

Vahetult enne ESTO '80 suurüritust toimub skautliku nooruse 8. Maailmalaager „Vikerkaare" skautmaster Eesti Peaskaut, Sven Tillu Hansoni juhtimisel. Laager peetakse ajavahemikul 28. juunist kuni 6. juulini 1980 Metsakodus, eesti skautlike noorte vabaõhupiirkonnas. See asub Västergötlandis, umbes 35 km. lõunapool Falköpingit Tidani jõe ääres Sandheimi asula lähedal. Ettevalmistused on kestnud mõned kuud ja seovad momendil veerandsada kogenud juhti. Laager on avatud osavõtuks kõigile eesti gaidide ja skautide malevate liikmeile üle terve maailma noorimast hellakesest — hundust vanima juhini. Tegevus viib laagrielanikke minevikku, sealt jälle olevikku ja laagri lõpul heisatakse pilku tulevikku.

Sobiv külalispäev laagri on nädalalõpp 5/6. juuli. Laagrist osavõtjate arv võib ulatuda 1000 piiridesse, mis sel juhul oleks kolmest Rootsis peetut maailmalaagrist suurim.

Eesti Päevade ajal on kavas korraldada ka laevasõite Läänemere laintel Stokholmist Helsingisse, Turusse ja Ahvenamaale. Viisumit sõiduks ei ole vaja. Laeval on suured ja moodsad autoparved. Laeval on n.n. „rootsi laud" baar ja tantsuks mängib orkester. Hinnad on palju odavamad kui maal. „Tax-free business!"

Stokholmi skäärid on ainulaadsed. Saared ja saared ja kitsad väinad nende vahel, punase katustega majakesed mändide all, kajakad ja valged purjed. Sandhami tagant algab lahtine Läänemeri, mille teisel kaldal on Eesti rand ja saared. Kunagi kandis see meri oma tormisel turjal eesti põgenikud Vabaduse randa. Nüüd on ta suviselt rahulik, täis päikese sära.

Helsingi väärib külastust. Sadamast linna viib peatänav — Mannerheimintie. Seal on Eduskunna hoone, kaljusse raiutud Templi-kirik ja muud vaatamisväärsust. Kaugemal on Sibeliuse monument. Mille lugematutes torudes mängivad sügistormid igavest muusikat ning Otaniemi ja Tapiola moodsad ehitused.

Helsingisse jõudes on võimalik kohe teisele laevale minna ja tund hiljem tagasisõitu alustada.

elna

Eesti Maja . . .

(Algus esiküljel)

M. P. Jään täielikult rahule tulemustega. Tartu College'i valimiste tulemused olid esimesel 5—6 tüdrukul punktiliste vahedega. Samad tüdrukute numbrid kordusid „Tallinna Festivali" zhürii valikul.

„Tallinna Festivali" kavandaja Avo Kittask vastas küsimustele:

M. E.: Kas arvate, et kõik on korda läinud?

A. K.: Usun, et kõik on haruldaselt hästi õnnestunud. Neljapäeval oli üle tuhande külalise.

M. E.: Kas kavatsete korrata „Tallinna Festivali?"

A. K.: Esialgu oli ainult ühekordne kava. Eks tulevik näita! Juba kunagi varem oli noortel kava midagi sarnast suvepäevade asemel korraldada. Nende pidustuste korraldamine sai teoks spontaanselt.

„Tallinna Festivali" majandusjuht Tõnis Birkenbaum jäi täiesti rahule nii külaliste arvu kui laekumistega. Majanduse aruanne saab olema kõigile võimalik näha, et olla kursis tulude ja kuludega.

VÕIDUPÜHA

Laupäeval tähistati Võidupüha ja jaani ööd. Õhtu saabudes tundus, et külalisi tuli rohkem kui lahkus. Kõik Festivali ruumid olid täidetud. Suurde saali, Tallinna sadamasse, oli tõsiselt raskusi sissepääsemisega. Võidupüha kõne pidas Harald Teder. Kavalist osa täitsid Kungla rahvatantsijad, Õnne Laikve — sopran, Guido Laikve ansabel, Laanelilled, Kalev Estienne võimlejad, Positiivsed mehed ja Leelo Valdsaar flöödil USA'st Charles Kipperi klaveri saatel. Õnne Laikve laul „Kui mu vanaisakene" ansambli saatel ähvardas tõsta Eesti Maja katuse. Leelo Valdsaare „võluflööt" võlus kuulajaskonna. Kesköö tunnil ei tahtnud keegi lahkuda Tallinnast. Külaliste arvu loeti üle tuhande.

TULEKS KORRATA!

Pühapäevane pidustus jatkus endises hoos. Laul täitis Tallinna sadama. Uue esinejana liitus Andres Raudsepp. Üllatuse valmistasid külalised. Kaubandusminister M. Wilson koos perekonnaga ja konservatiivide partei asepresident dr. George Farago. Michael Wilson ütles tervituse „Tallinna Festivalile".

Kui pühapäeval esitati küsimus nii tegijatele kui külalistele, kas korrata „Tallinna Festivali, siis kõikide vastus oli jaatav. Eesti ühiskond Torontos avaldas oma tänu, tunnustuse ja usalduse „Tallinna Festivali" noortele oma suurearvulise osavõtuga. Tänu kuulub ka väsimatutele perenaistele Hilja Jukkumiga eesotsas.

Tallinna Festivali külastasid avapäevast peale läti ja leedu gruppide esinejad ja palju teisi rahvuseid. Sissepääs oli nii „Tallinna Festivali" kui Karavani passidega.

Jaak Järvet Festivali juhataja ülesandeid täites jatkus ka mujale. Teda võis näha uksel, baaris müümas — kaste kandmas, „Mustas Kassis" laulmas „Viisivendades", laskerajal, male turniiril, noorte kunstnikudega Kiek-in-de-Kunstis, alati sõbralik naeratus näol väsimusest jälgegi, aega jatkus kõigeks. Nii laskerajal kui maleturniiril tuli ta esikohtadele.

elna

☆

Tallinna Festivali raames toimunud laskevõistlustest võttis osa 41 laskurit. Esikohale tuli Mark Põlder — 94 silma. Teine koht Jaak Järve — 94 silma. Tütarlaste grupist tuli esikohale Tiiu Vaikla.

Lauatennises esimene koht Ivo Sillaste, teine Lembit Joselin, kolmas Markus Tae.

„TALLINNA FESTIVALI" DEKORATSIOONID JA NOORKUNSTNIKUD

Tallinna paviljoni dekoratsioonide meister on olnud kunstnik Ants Vomm. Ta on avara eruditsiooniga. Tallinn ja kodumaa on talle südamelähedane. Ta laulab oma luuletustes sellele ja ta visuaalsed teostused on elavad.

Seekordne üritus viis meid jällekordselt Tallinna. „Sadam, tõus ja mõõn" oli festivali pealkirjaks. Eesti Maja suure saali lavapildiks oli meri, avar ja diskreetselt värvirikas. (Seekord ei häirinud tagapõhi laval esinemist, lisas juurde koguni efekti.) Lava kohal massiivne Pika Hermanni torn, mastis sini-must-valge lipuga, lae all hõljumas kajakad ja purjed, seintel fotod ja stliseeritud sõnajalad. Keskmises saalis, restoran „Must Kass", nimele ja meeleolule kuue suuremõõtmeliste (9 x 22 jalga) kubistlikus stiilis dekoratsioon-maalidega Benita Vommi kavandatud, Antsu teostuses. Ka allkoridor — Saiakang, suure rippuva kuldkringliga ja kuue äriaknaga ölimaalis (3 x 4 jalga), oli Benita Vommi töö (lilleäri, kingsepa töötuba, kellasepa-, pagari-, liha- ja puuvilja ärid), head meeleolulised ja nauditavad maalingud.

Ja noorkunstnikud. Neile oli varutud väike saal „Kiek-in-de-Kunst". Võis kohata uusi nimesid kujutava kunsti alal. Muidu olid nimed tuttavad, aktiivsed noored meie ühiskonnas — Kristina Meipoom, Karin Maimets, Rosemarie ja Reet Lindau, Tiiu Vaikla, Jaak Järve, Mark Olo, Peeter Pajos, Alar Allas ja Peeter Kivilo. Oli loomingulist pinget ja tehnikat. Nendest edasiküündivamaks olid Reet Lindau-Voksepp graafilist teostust meenutavad peened „Tallinna tornid" ja „Raekoda", Kristina Meipoomi suureformaadilised figuraalkompositsioonid õlis, Karin Maimetsa huvitavad abstraktsed portreed. Edasi Tiiu Vaikla mitmed projektid ja Jaak Järve näitas head pliiatsijoonistes „Sõja hobune" ja „Tüdruk". Foto alalt esinesid Mark Olo, Alar Allas ja Peeter Pajos, viimane ka heade jooniste ja akvarellidega. Alar Allas ja Peeter Kivilo esitasid filme, milles nad olnud kaastegevad, esimene selle ala õppija ülikoolis ja teine juba lõpetajana ja omale nime teinud.

Neile kõigile osutati tähelepanu. Start oli hea ja julgustav.

R. A.

TORONTO LINNA 1979. AASTA KINNISVARAMAKSUD

Kooskõlas The Municipal and Assessment Act'iga ja linnavalitsuse määruse Nr. 375-79 ja 376-79-ga on 1979. a. kinnisvaramaksud kindlaks määratud. Vahepealsele arvele lisaks kuulub lõpparve tasumisele järgmiselt:

KÕIK LINNA-JAOD	Neljas osamaks 27. juunil	Viies osamaks 29. augustil	Kuues osamaks 17. oktoobril

Maksuarved saadetakse välja 15. juuniks või enne seda.

Maksumaksjad, kes ei saa oma arvet ettenähtud kuupäeval või vähe hiljem, peavad oma arve saamiseks pöörduma kas isiklikult: Tax Information Counter, Main Floor, City Hall, või telefonil: 367-7115, või kirjutades: Tax Collector, City Hall, Toronto.

MAKSMINE: Arvet võib tasuda täissummas iga osamaksuga igas pangas Suur-Toronto piires ainult tähtpäeval või varem. (Pangad võtavad selleks väikese asjaajamise tasu.)

Tshekid või postirahakaardid kirjutada City Treasurer nimele ja aadressida City Hall'i.

Büroo tunnid alates 8.30 hommikul kuni 4.30 p.l. esmaspäevast-reedeni.

W. A. WILFORD,
City Treasurer

500 osavõtjat Long Islandi suveharjal

Eesti noorte suvekodu juurde Long Islandil kogunes Jaanipäeva ja Võidupüha pidustuseks pooltuhat eestlast, millist arvu ei ole enam kaua aastaid seal saavutatud. Peamiseks külgetõmbejõuks oli Portlandist KAJA lauluansambli esinemine. Eelnevalt oli see esinenud USA pealinna eestlasile, keda oli kohal kümme korda vähem kui L. Islandil. On teadmatu — miks Baltimore Eesti Maja ei olnud esinemiskohaks või miks Baltimore eestlased ei läinud kauget külalistruppi jälgima Washingtoni, ainult mõnikümmend miili eemal.

L. I. pidustuse aktus peeti väljas kohaliku noorteorkestri ja rahvatantsijate, pidukõneleja L. Millese j.t. kaastegevusel, kusjuures sõjaveteranid New Yorgi ja L. I. ühinguist asetasid pärja Eesti vabaduse eest langenutej ausambale. KAJA kontsert toimus saalis, mis kogunenud rahvast ei suutnud mahutada. Osa sellest jälgis ettekannet läbi avatud uste ja akende. Lauljad-mängijad saavutasid suure menu. Mis neil puht vokaalselt puudu jäi, tehti mitmekordselt tasa täiuslike kõrvalefektidega heliülekande, valgustuse j.m. näol. Eesti Leegioni marsi lõpulauluga tõusis tormiline aplaus ja lisalaulus „Saa vabaks Eesti meri . . ." hakkas rahvas sellele kaasa laulma, kujutades spontaanse isamaalise tundepuhangu. Päev hiljem esines KAJA sama eduga New Yorgi Eesti Majas hooaja lõpupidul.

Lakewoodis oli ka nädal hiljem rohkelt rahvast aga siin võis siiski juba märgata USA-s raskelt igatühte lõikava ja järjest süveneva bensiinikaose tulemusi, misläbi kas ei saada või ei riskeerita enam pikemat autosõitu ette võtta.

„MEIE ELU" 'talituses on müügil kõik paguluses ilmunud ilukirjandus ja suures valikus heliplaadid.

LÄTI LAULUPIDU ROOTSIS ÄRRITAB VENELASI

Esto '80 puhul veel enamat oodata

STOKHOLM — Mida ütlevad venelased ESTO '80 puhul, seda võib arvata kui algasid rünnakud lätlaste laulupeo puhul, mis peeti 17. juunil Visbys. Sinna arvati kogunevat 3000 lätlast igalt poolt läänemaailmast. 400 osavõtjat oodati Austraaliast.

„Eesti Päevalehe" teatel osutati sellele suurürituse tähelepanu N. Liidu valitsuse häälekandjas „Izvestias" tauniva lugejakirjaga.

Nüüd on reageerinud ka parteileht Pravda, mitte lugejakirjaga, vaid artikliga, mis on pealkirjastatud „Räpased plaanid".

Korraldajate kohta öeldakse, et nad olevat „kodanlikud rahvuslased, kes loomalikult vihkavad Nõukogude Lätit".

Edasi kirjutab artikli autor, et paljud neist töötasid viimase sõja ajal koos natsistidega ja saksa SS-iga.

— On tuntud fakt, et sellised nõukogudevastased tegelased teevad ettevalmistusi kasutamaks maksimaalselt ära võimalusi, mis kohalike võimude poolt antakse, et korraldada manifestatsioone, kokkutulekuid ja nõukogudevastaseid näitusi.

— Kahjatsusega peab konstateerima, et rootsi ametivõimude toetusel tehakse plaane kasutada Rootsi territooriumi välismaalaste poolt korraldatatud, ilma mingi kahtluseta Soveti-vaenulikuks kokkutulekuks.

Edasi nendib Pravda, et selline asi polevat üldse kooskõlas Rootsi ja N. Liidu vahelise heanaabruslikkusega. Peale selle ei klappivat siin ka Rootsi valitsuse korduvad kinnitused, et Rootsi soovib arendada vastastikkust sõprust ilma et sekkutaks teineteise siseasjadesse, ütleb artikli autor.

— N. Liidu rahvas loodab, et Rootsi seoses ettevalmistatava provokatsiooniga võtab kasutusele abinõusid, et taolise farsi korraldajad ei varjutaks rootsi ja vene rahvaste häid suhteid, lõpetab Pravda.

☆

Kui nüüd venelased on niivõrd ärritatud lätlaste kokkutulekust, kuhu tuli 3 000 inimest, siis võib küsida, mis juhtub järgmisel aastal kui toimub eestlaste ESTO '80. Sest sinna tuleb arvestuste kohaselt kokku enam kui viis korda rohkem inimesi, keda N. Liit peab „kodanlikeks natsionalistideks", „provokaatoriteks" jne.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

ILMUS

GERT HELBEMÄE

JÄRELPÕIMIK

fotodega — 220 lhk.

Hind tellijaliikmetele: brosh. $6.90; köites $9.00
Kaanehind mitteliikmetele: brosh. $9.00; köites $11.50
Poolsari (6 raamatut) brosh. $39.00; köites $52.00

Esindajad: A. Viirlaid, 63 Glen Davis Cres., Toronto, Ontario M4E 1X7; Estonian Publishing Co., „Meie Elu" 958 Broadview Ave., Toronto, Ontario, M4K 2R6; V. Kokla, 86 Stirling Ave. N., Kitchener, Ontario; E. Kivistu, 588 Westluke Ave., Montreal, Que. H4X 1P7; tel. 484-0685; V. Kurm, 368 Toledo St., Thunder Bay, Ont.; The Scandinavian Shoppe, 279 Danforth Ave., Tor. M4K 1N2; V. Lenk, 511 Lawson Rd. London, Ont., N6G 1Y1; H. Lille, 1 Eriksdale Rd., Etobicoke, Ont. M9C 2B5; W. Metski, 6 Dawn Rd., St. Catharines, Ont. L2N 4M6; Mrs. L. Normet, 343 Cannon St. E., Hamilton, Ont. L8L 2C1; K. Pikker, 3876 Pandora St., N. Burnaby, B.C.; U. Veedler, 47 Kent Ave., Sault Ste. Marie, Ont.; V. Spargue, 2313 Samuel Drive, Ottawa, Ont. K1G 3C3.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918

Vancouveri eesti pensionärid Emadepäeva kokkutulekul. Ees istub esimees Albert Krug ja tema taga õp. Thomas Vaga.
Foto — A. Kalbus

VANCOUVERI EESTLASTE KALMISTUL PÜHITSETI MÄLESTUSMÄRK

Vancouveris Forest Lawn kalmistul on eestlastel omaette matusepaik. Luteriusu eesti koguduse asutaja ja esimene õpetaja Vancouveris praost Manivald Heinam oli eestlaste matusepaiga valinud kokkuleppel kalmistu valitsusega.

1976. a praost Helmut Piir, järjekorralt teine eestikeelse luterikoguduse õpetaja Vancouveris, alustas mõtte paigutada mälestusmärk eestlaste kalmistule. Mõte leidis koguduse poolt toetust ja hakati tegutsema. Loodi „Vancouveri eestlaste kalmistu monumendi komitee". Komiteesse kuulusid Vancouveri kõigi nelja eesti koguduse esindajad. Praost Helmut Piir oli energiline kalmistu monumendi komitee juhataja ja eestvedaja, kuid kahjuks sai ta tegutseda väga lühikest aega, kuna ta suri dets. 1976. a.

Kuigi praost Helmut Piiri surmaga kalmistu monumendi komitee töö ajutiselt veidi takerdus, ei jäänud ettevõetud töö ometi seisma ja 17. juunil k.a. toimus Vancouveris eestlaste kalmistul mälestusmärgi pühitsemine. — Mälestusmärk kujutab suurt valget risti. Risti alusel on mustast graniidist tahvlid eesti- ja inglisekeelsete kirjadega. Risti jalamile, musta graniittahvli ette, olid paigutatud sinised lilled. Valge, must, sinine — küll vastupidises järjestuses, kuid siiski — kolm meile kalli lipu värvi.

Mälestusmärgi pühitsemisetalitusest võtsid osa kõigi nelja eesti koguduse õpetajat Vancouveris, s.o. õpetaja Th. Vaga Peetri kogudusest, jutlustaja dr. A. Proos Ühendatud kog., ülempreester dr. E. Ruus ap.õigeusu kog. ja jutl. Jääger Alliansse kog. Jutlustas Vancouveri Peetri koguduse õpetaja Thomas Vaga. Pühitsemisteenistusel teenisid kaasa: E.E.L.K. Peetri kiriku noortekoor pastor Th. Vaga juhtimisel, Vancouveri Ühendatud kog. noorte puhkpilli orkester ja Vancouveri eesti segakoor ülempreester dr. E. Ruusi juhatamisel. Pühitsemise päevale pühendatud Adeele Undi luuletuse luges ette väga ilmekalt Mart Laanemäe. Eestlasi oli kogunenud suurel arvul kalmistule mälestusmärgi pühitsemisteenistusele. Õnneks oli ilmgi soodne, kuigi vihmapilved liikusid ähvardavalt peakohal.

H. J.

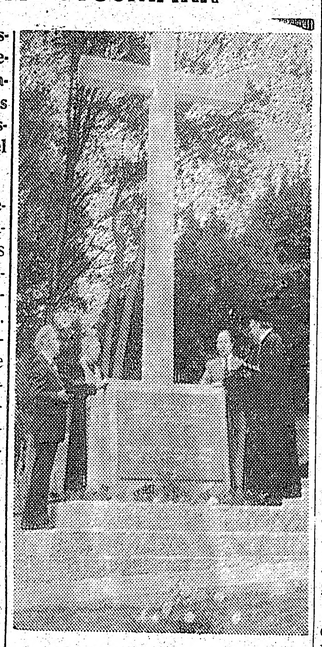

Monumendi pühitsemine eestlaste kalmistul Vancouveris. Vasakult — jutlustaja V. Jääger, ülempreester dr. E. Ruus, jutlustaja dr. A. Proos ja õp. Thomas Vaga.
Foto — „Meie Elu"

Nädala vestlus

Teine lennuvõimalus Stokholmi

Seoses „Kiwi Traveli" organiseeritud Esto '80 lendudega pöördus „Meie Elu" kaastööline omaniku poole järgmiste küsimustega:

— Mis andis teile põhjuse organiseerida teisi lende ESTO '80 ühislendude kõrval?

— See on tavaline asi ärimaailmas!

— Kas teie poolt organiseeritavad lennud ei sega ühisüritust?

— Ei, igal alal on võistlus ja „Kiwi Travel" võistleb ka ESTO lendude alal.

— Kas annate mingeid hüvitusi sõitjaile?

— Ei! Ainult sõidu hind on madalam!

— Kas on ühendust nendel ühislendudel siinsete eesti organisatsioonidega?

— Ei ole! Ainult Võitlejate Ühingute Liidu ja nende ülemaailmse koguga on koostöö!

— Mis juhtub nendest, kes ennast on registreerinud, kui ei saa kokku küllaldaselt sõitjaid lennuki täitmiseks?

— „Kiwi Travel" vastutab vaatamata arvule ja viib Stokholmi $425.00 eest.

— Torontos ei ole ühtegi reisibürood kes garanteerib hinna 1980 aastaks. Kuidas saate teie seda teha?

— Meil on kokkulepe! Kütteaine hinna muutus ei muuda sõiduhinda! Garanteerime sõiduhinna $425.00.

— Missugune on „Kiwi Traveli" vahekord ESTO '80 juhatusega Stokholmis?

— Ei ole mingit vahekorda ega ühendust!

— Kas „Kiwi Travel" töötab koostöös mõne Stokholmi reisibürooga?

— Ei.

— Kas „Kiwi Travel" lahendab ka majutamise probleeme?

— Sõidan Stokholmi juuli algul, et teha reservatsioone. Arvatav hotelli hind on umbes $40.00 inimeselt. Ei tunne muret hotellide pärast.

— Kas võiksite avaldada lennuliini nime?

— Ei! Avaldab selle kui tuleb Stokholmist tagasi 15. juulil ja registreerinuile.

elna

TERR „Kungla" juubelialbumid

TERR „Kungla" 30. aastapäeva juubelialbumid on trükitud ja kohale saabunud. Albumid on saadaval Seedrioru suvepäevadel ning juhatuse liikmetelt. Eeltellijad saavad albumid kviitungite vastu. Albumi hind ostjatel on $15.00. Lähemaks informatsiooniks helistada 363-2504 õhtuti.

TERR „Kungla" juhatus

Canada Post / Postes Canada

Kaalusüsteem on uus... põhilised määrad samad.

Post on üle läinud meetrimõõdule alates 1. juulist 1979.

Kanada ja Ameerika.

Kirjad kuni 30 gr. 17 senti

Trükitooted ja tervituskaartid kuni 50 gr. 15 senti

Teised maad.

„Aerograms" ja kirjad kuni 20 gr. 35 senti

Lähemaks informatsiooniks palun võtke ühendus oma kohaliku postkontoriga.

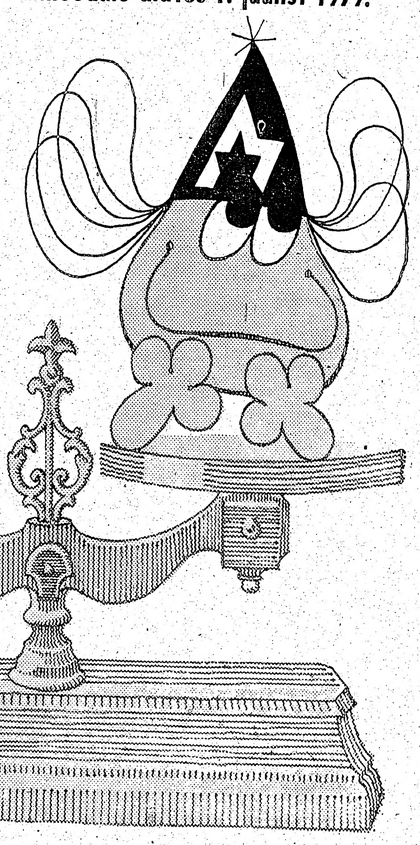

Canada

100-aastane eestlane Vancouveris

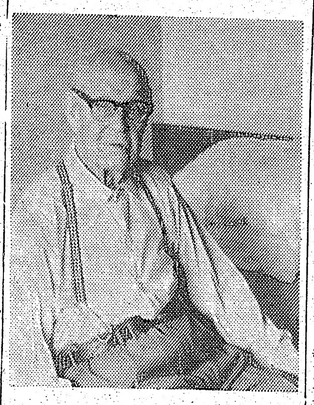

Johan Matson on pärit Hiiumaalt, Käinast. Tema elutee algas 100 aastat tagasi — 27. juunil 1879. Praegu ta veedab oma vanadusepäevi Vancouveris soome vanadekodus.

Kanadasse tuli Johan Matson enne esimest maailmasõda — 1912. aastal. Ta oli vaid lühikest aega Ontarios, rändas siis edasi läände. Albertas ta peatas Stettleris mõned päevad. Käis ka sealses eestlaste seltsimajas. Järgmine peatus oli Vancouver. Seal on ta elanud tänaseni, elatades end metsatööst, kuni pensionile minekuni.

Noore mehena oli Joh. Matson meremees. Algas oma karjääri soome laevades ja sõitis hiljem maailmameredel briti laevades. Käis ära ka Austraalias, kus läks maale ja töötas mõned aastad hõbekaevanduses. Austraaliast ta asuski ümber Kanadasse.

Kui juubilariga praegu juttu ajada, siis ei aimagi, et tegemist on nii vana mehega. Ta liigub veel omal jalgel ja õiendab kõik tarvilikud toimetused. Isegi linnas ta käib bussiga endale toitu toomas. Kuigi vanadekodu poolt on toitlustamine ühises söögisaalis, peab Matson oma toas väikest külmutuskappi ja sööb vahel omaette.

„Mul oli vähjaoperatsioon 13 aastat tagasi ja sellest saadik pean olema toiduga ettevaatlik", seletab 100-aastane.

Nägemise ja kuulmise poolest Matson just kimpu ei jää, aga kõige paremad nad enam ei ole. Silmadega on nii, et lugemine on muutunud raskeks. Alles veel hiljuti sai ta lugeda ja isegi TV aparaat oli tal toas. Nüüd on aga see aparaat ära müüdud ja meelelahutuseks on veel raadio. TV-st saadud rahadega Matson ostiski endale külmutuskapi.

Kodumaad ei ole Matson näinud 80 aastat, — sellest saadik, kui läks Soome laevameheks. Hiiumaast ta mäletab, et seal oli 5 mõisat. Tema käis tööl krahvi mõisas. Mäletab härgadega kündmist. „Mul hakkas kahju härgadest, sellepärast läksingi ära laeva peale" tunnistab juubilar.

SUUR VABAÕHU-KUNSTINÄITUS 350 VÄLJAPANIJALT

Juba kaheksateistkümnes kord toimus Toronto raekojaplatsil, Nathan Phillips Square'il, suur vabaõhukunstinäitus. Need, kolmepäevased nädalalõpu näitused, algasid tagasihoidlikult, kuid on kujunenud tänapäeval suurimaks sellelaadiliseks kogu Põhja-Ameerika mandril.

Seesuvine, 15.—17. juunil, oli korraldatud laialdasel organisatsiooni alusel, komitee poolt, mille meeskonnas olid esimesi mõttealgatajaid 1961. a. Murray Koffer (Four Seasons Hotels Ltd.), Jack Pollock (Pollock Gallery), David Silcox (Hart House) jt. Esimesed näitused toimusid Four Seasons Hotels parkimisplatsil, kust 1965. a. üle koliti Toronto uue raekoja platsile. Komiteel on juurde tulnud uusi liikmeid ja on moodustatud ka zhürii ning patroonide kogu, eesotsas ltn.-kuberner Pauline M. McGibbon, peaminister William Davis, Toronto linnapead jt. Kui esimesed näitused mahtusid raekoja hoone ümber, siis hilisemad, ilme laienemisega, on võtnud oma alla kogu raekoja platsi ja veel selle ümber asuvad haljasalad.

Suurürituseks kujunenud ettevõte on tähelepanu ja toetamist leidnud üksikisikute, äride, valitsusasutuste ja kunstnike poolt. Auhindu, suurusega 250—1000 dollarit, oli seekord välja pandud 17, nagu parimale maalile, akvarellile, skulptuurile, juveliirmetalltööle ja graafikale. Foto alale, mis alles möödunud aastal (1978) näituse kavva võeti, oli kogunu kuus auhinda foto-äride ja -kompaniide poolt. Kaks stipendiumi kunsti õppijaile.

Väljapanekutega esines kokku 352 isikut, neist kõige enam akvarelli ja maalidega 78 ja 73, selle järele keraamikaga 44, fotodega 41, skulptuuriga 36, juveelide ja metalltöödega 24, joonistega 23, ning mitmesuguste käsitöödega 33 isikut.

Üldpilt, visuaalne ja emotsionaalne, näitusest oli hea, mitte liialt ekstreemsusse kalduv. Allakirjutanu tähelepanu köitsid eriti Eileen Bordessa virtuooslikult teostatud vesivärvis seeria Equestrian Sport Scenes, suuremõõtmelised, heas kompositsioonis. Hobuste anatoomia ja liikumine hästi ja elavalt lahendatud. Teiseks Anthony Hostovecky Ancient Calligraphy alalt meisterlikud tekstid, joonised ja kirjad.

Nathan Phillips Square oli nende kolme näituspäeva kestel masside tähelepanu all. Arvatakse, et sel puhul liikus seal kaugelt üle 100.000 vaataja. Erakordselt olid ilmad ilusad. Näis, et tehti ka rohkesti ostusid. Oli tõesti häid töid ja hinnad viisakad.

Näituse kataloogis ei leidunud nimesid, mis viitaks eesti päritolule. Ainsana oli Urmas Wompa, kes esines fotoalal.

R. A.

Fort Lauderdales müüa ruumikas 1 MAGAMISTOAGA KORTER

koos korraliku sisustusega, Intercoastali ääres vaatega veele. Ookean 5 minuti jalutuskäik. Ainulaadne ning soodne ost.

Lähemalt Montrealis 514-626-2113 ehk kohapeal 12.—30. juulini 305-563-8230.

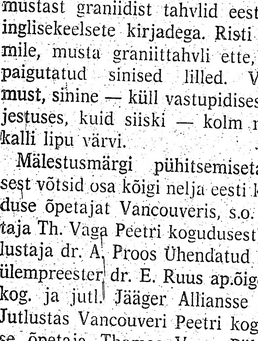

BILL KUNNAS ütleb:
„Rääkige minuga enne kui hakkate uut autot ostma."
Pruugitud autod — uued autod — veoautod.
Müügid ja rentimine.
BRIAR WOOD Chevrolet Oldsmobile Ltd.
321 Lakeshore Rd. W. Mississauga
Telefon kontoris: 416-278-3365
kodus: 416-621-5091

FINN TASTE BAKERY
7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824
Pagariäri neile, kel on peen maitse
Ari avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
(Esmaspäeviti suletud)

Charter Lend
Lääneranniku suvepäevadele
$245.—
Kiwi Travel — Toronto Eesti Majas
466-4813

JAAN ALMER KATUSETÖÖD
Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.
Helistada tel. 699-5295

PONTIAC
PAUL JUTTUS
HOGAN PONTIAC BUICK LTD.
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561
PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK
G.M.C. Veoautod
Pruugitud autod

TÜLID PÕHJUSTASID ÜMBERKORRALDUSE „AMEERIKA HÄÄLE" EESTIKEELSETE SAADETE OSAKONNAS

Juba üle veerandsaja aasta kuulutavad raadiolained tugevatest saatejaamadest iga päev ida suunas: „Siin Ameerika Hääl", Washington. Tere õhtust, head kuulajad Eestist!" Sellise sissejuhatusega algavad Ameerika Hääle eestikeelsed saated, momendil 2 korda päevas kell 17:30 ja 18:30 sealse kellaaja järele, kusjuures kumbki kestab pool tundi.

Ehkki raske on kuigi täpselt öelda, kui palju neid saateid kuulatakse Eestis, ei ole siiski kahtlust selles, et need on üheks tähtsamaks kodueestlaste tsenseerimata välisuudiste allikaks. Ehkki Ameerika Hääle saadete peamine eesmärk on informeerida eestlasi sealpool raudeesriiet tõetruult Ameerika elust ja oludest, on see ka meie, väliseestlaste, tähtsamaks, ehkki ühepoolseks sidepidamise vahendiks kodueestlastega. Nende saadete kaudu nad ei saa mitte ainult teada, mida me siin teeme, vaid need aitavad neis elavana hoida kord Venemaa kütkest vabanemise lootust.

Kahjuks teatakse aga üldiselt väga vähe Ameerika Häälest vabas maailmas elavate eestlaste hulgas, kuna sellel ei ole nagu midagi tegemist meie igapäevase eluga. Enam instinktiivselt kui teadmiste tõttu on aga organiseeritud eestlaskond alati toetanud AH-t märgukirjade ja isiklike kirjade saatmisega, kui Hääle saateid on ähvardanud koondamine.

VÄIKE GRUPP

AH-ga tegeleb aga ainult üks väike grupp eestlasi, peamiselt USA-s, kes suures osas otsustavad Ameerika Hääle ceskirjade raames saadete sisu ja meelsuse üle. Need inimesed on peamiselt ajakirjanikud ja mõnedel on olnud mõnevõrra varemaid kogemusi ka raadiosaadete alal. Kaastöölisteks on ka mõningaid teadlasi, nagu näiteks agronoom dr. Elmar Järvesoo ja majandusteadlane Felix Tamm, kuid ka kunsti- ja kirjandustegelasi, nagu näiteks Mall Jürma, Ignats Tõrmaküla Kanadas, näitleja Kadi Taniloo, kes töötab Hääle New Yorgi osakonnas ja kirjanik Herbert Salu Rootsis.

Arvestades aga selle meie mõjuka propagandavahendi tähtsust, peaks meie laiematel ringkondadel ometi olema teatav sõna kaasa rääkida ja saadete toimetusel peaks olema mõni kasvõi poolametlik nõuandev kogu, mis esindaks pagulaseestlaskonna valdavamat enamust. Vajadus sellise kogu järele kerkis eriti teravalt esile möödunud aasta suvel. Programmide kohta oli levinud juba pikemat aega mitmesuguseid kuulujutte. Hääle Eesti osakonnale hakkas saabuma kaebusi neilt, kes saateid pidevalt kuulavad USA-s, Kanadas ja Rootsis, et need ei ole enam erapooletud uudiste allikas, vaid teeb ise propagandat kodumaa ametlike esindajatega suhtlemiseks. Ka tekkisid jutud tsensuurist Ameerika Hääle Eesti osakonnas. Tekkisid omavahelised tülid ja kõneldi, et mõned osakonna liikmeist olevat ühel nõul AH-e kõrgema juhtkonnaga takistamas eestlaste tegevust käsitlevate programmide esitamist.

OMAVAHELISED TÜLID

Kui vastastikused kaebused jõudsid punktini, kus kirjalikke kaebusi hakati esitama väljaspoole osakonda, mille tagajärjena ähvardas tolleaegset peatoimetajat Ilmar Mikiveri vallandamine, pöördus viimane Rahvuskomitee poole, et teda ähvardab karistus rahvuslikult meelestatud saadete eest. RK juhatus aga leidis, et neil puudub tõetruu informatsioon mingisuguseks aktsiooniks ja ei võtnud olukorras avalikku positsiooni.

Tülide põhjustes pidi siiski olema tõtt, sest 29. jaanuaril tagandati Mikiver peatoimetaja kohalt tegevtoimetajaks ja peatoimetajaks kutsuti tagasi Voldemar Veedam, kes samalt kohalt oli siirdunud pensionile 3 aastat tagasi. Senisele kauaaegsele tegevtoimetajale Evald Roosaarele anti vanema korrespondendi tiitel ilma tema tsiviilteenistuse klassifikatsiooni muutmata. Üks osakonna toimetuse liige, kes oli ka kaebuste esitamisse segatud, määrati ümber Vene osakonda.

UUS PEATOIMETAJA

Et momendi olukorras lähemat selgust saada, külastas allakirjutanu 26. aprillil Ameerika Hääle Eesti osakonda, küsitledes seal pikemalt peagu kõiki teenistujaid, samuti Euroopa osakonna juhatajat Mr. Holzapfel'it ja Diane Conklin'it informatsiooniosakonnast, kes lahkesti pakkus ka tutvumis-ringkäiku saatejaamas ja osakondades ning andis üldinformatsiooni sisaldavat kirjandust.

Kõige esmalt oli pikem jutuajamine peatoimetaja Veedamiga, kes väga lahkelt andis põgusa ülevaate nii osakonna tegevusest kui ka Ameerika Häälest üldiselt, peale lühikest sissejuhatust oma karjäärist Washingtonis.

Teda tahetakse praegusele kohale jätta üheks aastaks, kuid ta ise kavatseb jääda vaid kuueks kuuks või isegi lühemaks ajaks, kui talle leitakse asendaja. Kuid kui ta ei ole oma praegusel ametikohal, töötab ta ikkagi AH-le korrespondendina. Ta elab Washingtonis 1955. a. saadik, oli Hääle juures sellest ajast kuni septembrini 1966, siis töötas Kongressi Raamatukogu juures, kuni naasis AH-e juurde 1971 ja jäi peatoimetajaks kuni 1976, mil siirdus riigipensionile.

Edasi kõneldes AH-st üldiselt seletab peatoimetaja, et see on Ühendriikide valitsuse raadio, mis annab iga päev 38-s keeles päevauudiseid ja selgitab Ameerika välispoliitikat. AH-e eelarve on jäänud aastate jooksul samaks ja on umbkaudu 73 miljoni dollarit käesolevaks aastaks. Nädala jooksul antakse kokku 820 tundi saateid. Võrdluseks annab Nõukogude Liit näiteks nädalas 2003 tundi võõrkeelseid propagandasaateid, Hiina 1427, Egiptus 944, Lääne-Saksamaa 791 ja Inglismaa 728 tundi.

TUND EESTI SAADET PÄEVAS

Ametlikus broshüüris „The Voice of America", mis on kolme Balti riigi keeles, selgitatakse eestikeelsete saadete sisu ja eesmärke järgmiselt:

„Mida tähendab „Ameerika kutsub Eestit"? — Sellist nime kannavad 2 pooletunnist saadet, mis Ameerika Hääl läkitab iga päev eetrisse eesti keeles. Kooskõlas Ameerika Hääle põhiliste sihtidega püüab see saade projitseerida oma kuulajaile Eestis näopilti Ameerikast vahenditega, mis suudaksid nende huvi paeluda.

Viimase kahe aasta jooksul oleme näiteks lisanud oma eriprogrammidele ühe täiesti uue rubriigi, „Huvireise humanitaaraladele", laiendanud usuliste erisaadete osa ning praegu oleme täiustamas eriprogramme oma nooremaile kuulajaile.

Mõni sõna nendest erisaadetest üldiselt. Iga päev püüab eestikeelne Ameerika Hääl eraldi kõnelda ühele suuremale huvigrupile — seda mõistagi oma üldpoliitilise sisu, uudiste ja analüüside, kõrval. Esmaspäeval on selleks spordivestlus, teisipäeval huviretk humanitaar-aladele, kolmapäeval noortesaade, neljapäeval värskemat teaduste ja tehnika aladelt, reedel majandusülevaated, laupäeval reportaazhid kunstialadelt ning pühapäeval ülevaade väliseestlaste tegevusest.

ERISAATED

Meie teame, kuivõrd tähtsa osa meie kuulajaskonnast Eestis moodustavad kõrgema haridusega isikud. Seetõttu püüavad need erisaated tabada just nende kuulajate huve, kes tegelikult töötavad kirjanduse, kunstide, ühiskonnateaduste, loodusteaduste, tehnika ja majanduse aladel.

Kuid sealjuures püüavad nad vältida liiga kitsast spetsialiseerumist ja rahuldada võimalikult ulatusliku kuulajaskonna huve, eelkõige rõhutades seda, mis vastaval alal omab suurimat võimalikku uudisväärtust.

Sest eelkõige on Ameerika Hääle eesti saade nagu teisedki ikkagi uudiste teenindus. Ning sellest annab parimat tunnistust tõik, et ümbrguselt kaks kolmandikku meie efektiivsest saateajast (see on, välja arvates eel-, vahe ja lõppteadustused) on pühendatud päevauudistele ning nende analüüsile."

Samast broshüürist selgub veel, et peale nimetatud „erisaadete" on iga päev kavas päevauudised ja kommentaar, pühapäeviti ja kolmapäeviti korrespondentide kaastöö, esmaspäeviti „Tänapäeva Ameerika", teisipäeviti „Ajakirjad", reedeti „Ajalehtede arvamisi" ja laupäeviti „Nädala tähtsamad sündmused".

Ameerika Hääle saated antakse edasi ka lühilainetel 19,7, 25,1 ja 31,2 meetritel, või siis 15270, 11960 ja 9620 kilohertsil, sest ka vabas maailmas on palju nende saadete kuulajaid, eestlaste osas peamiselt Kanadas ja sõidul viibivate meremeeste hulgas.

AMEERIKA MUUSIKAT

Broshüürist on muidugi liiga vähe, et järeldusi teha, kes on need fookusesse võetavad „suuremad huvigrupid", kes on hulka võetud, kes välja jäetud ja kui tähtsa osa moodustavad need „kõrgema haridusega isikud", kes broshüüris on alade järele loetletud? Aga veel tähtsam: mis on nendele või teistele määratud programmis sisu?

Peatoimetaja Veedami arvates on praegu programmides väga hea tasakaal ja püütakse sisse poetada nii palju „estoniaanat" kui võimalik. Ta nõustub, et mõned kirjanduslikud ülevaated, mida võiks umbes samas vormis samuti Tallinna raadiost saata, võiksid olla lühemad. Paremate programmidena viimastel kuudel mainib ta Tõrmaküla kirjutatud „Jüriööd", mis oli tugevalt rahvuslikult vaimustav ja mis anti üle Jüripäeval, 23. aprillil ja Järvesoo kirjutatud saadet Asutava Kogu kohta.

Eriti vaimustatud on ta vastukajast hiljuti alustatud noortesaadetele, kus antakse üle moodsat ameerika muusikat. Soovijatele Eestist saadetakse laulu ette kandnud staari pilt. Selliseid soove oli tulnud 26. Kokkuvõttes ütleb peatoimetaja, et vaatamata kuuldustele ja raskustele ning mis üksteisest arvatakse, püüab igaüks toimetuses teha programmi osas parima vastavalt oma võimetele. Üksteise shaboteerimist ei esine.

A. Pallop

Meie vaatame uue pilguga Ontario's Planning Act'ile

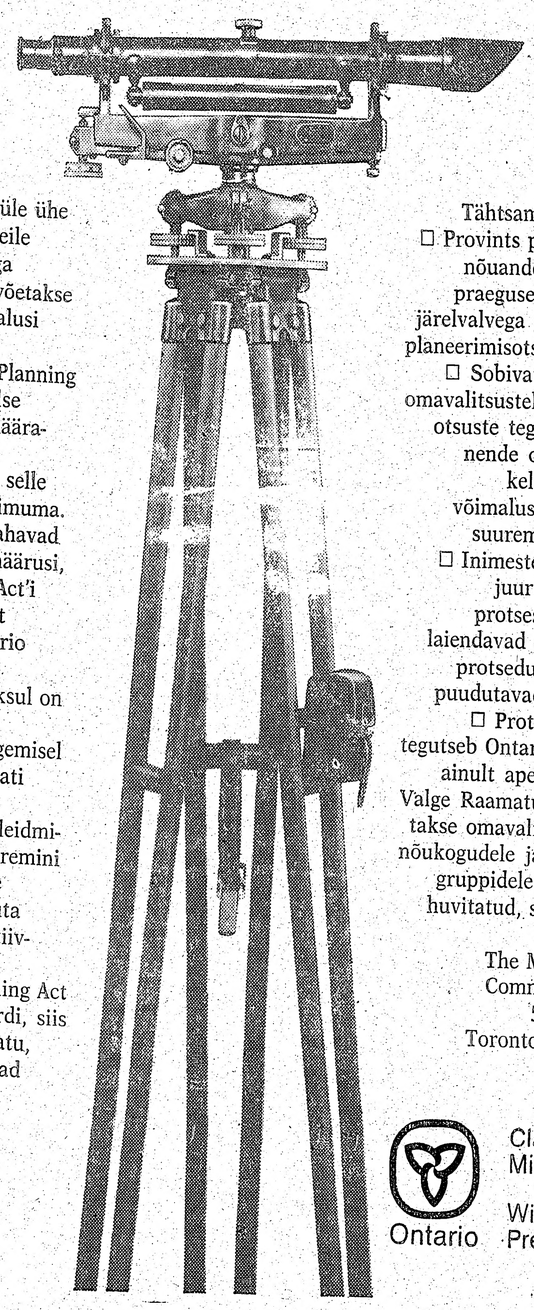

Maa. Ontario omab seda üle ühe miljoni ruutkilomeetri. Meile kõigile on see tähtis, et iga kilomeeter sellest maast võetakse praegu ja tulevikus võimalusi mööda kasutamisele.

Selleks on Ontariol Planning Act. See moodustab legaalse raamistiku mille alusel määratakse kuidas maad tuleks kasutada ja millisel kujul selle väljaarendamine peaks toimuma.

Kui omavalitsused tahavad anda maa kasutamiseks määrusi, siis peavad nad praeguse Act'i alusel pöörama provintsilt nõusoleku saamiseks Ontario Municipal Board'i poole.

Viimaste aastate jooksul on aga provintsivalitsuse osa omavalitsuste plaanide tegemisel muutunud. 1975. aastal rajati komisjon Planning Act'i uurimiseks ja võimaluste leidmiseks, kuidas see vastaks paremini omavalitsuste muutuvatele vajadustele ja kuidas muuta seaduse rakendamist efektiivsemaks.

Kui valitsus sai Planning Act Review Committee'lt rapordi, siis andis ta välja Valge Raamatu, milles on esitatud seisukohad seaduse revideerimiseks.

Tähtsamad ettepanekud on:
☐ Provints paneb rohkem rõhku nõuandele ja abile kui oma praegusele osale, mis tegeleb järelvalvega ja kohalike organite planeerimisotsuste kinnitamisega.
☐ Sobivatel juhtudel antakse omavalitsustele õigus planeerimisotsuste tegemiseks. See kehtib nende omavalitsuste kohta, kelledel on ressursid ja võimalused planeerimise alal suuremat vastutust kanda.
☐ Inimestel on senisest parem juurdepääs planeerimise protsessile. Omavalitsused laiendavad avalike teadaannete protseduuri inimestele, keda puudutavad plaanimisotsused.
☐ Protsessi kiirustamiseks tegutseb Ontario Municipal Board ainult apellatsioonikasutusena. Valge Raamatu eksemplarid jagatakse omavalitsustele, plaanimisnõukogudele ja teistele huvitatud gruppidele. Kui te olete asjast huvitatud, siis võtke kontakti:

The Ministry of Housing
Communications Branch
56 Wellesley St. W.,
Toronto, Ontario M7A 2K4

Ontario

Claude Bennett,
Minister of Housing

William Davis,
Premier

Aario A. Marist

Saaremaalt Pariisi

Katkeid käsikirjalisest mälestuste kogust „Õnn päikese lõpul"

3.

29-dal juunil, kell 16 istusin üksinda Frg-St.-Honore kaupluses. Kõik olid läinud. Ostjaid pärast lõunat polnud. Olin süvenenud Paul Valery poeemide lugemisse, õieti küll nende lahtimõistatamisse. Hommikul olin paar tundi ateljee vannis tantsinud, saadetud Mizzi kõlavast naerust. Mizzi oli ungarlanna, ta maalis meil sallisid. Mina aga pidin St.-Germaini bulvari magasinis seisvatel telgedel koetud linu ,veel kõvu tunikaid ja kangaid tallama. Neid oli vann kuhjaga täis. Vette oli segatud mingi puhastav ja pleegitav ollus, mis riiet ka pehmendas. Hüplesin vannis „pesu" tallates, tegin seda poolvihaselt. „Aga Fred, teie pole ometi selleks Pariisi tulnud, et iga päev sellist tööd teha", tähendas Mizzi. „Üks kunstnik teeb kõike", vastasin saksa keeles.

Olin vajunud kummargile Valery raamatule, kui uksekellad hõbedaselt helisesid.

Isadora Duncan, seisis mu ees.

Pikk vaikus. Olin tõusnud, hoides raamatut kahe käe vahel. Pidasin ta pilgu välja. Need olid headuse silmad. Neis oli nagu rõõmugi. „Siiski tulid lõpuks... kui tore! Oo, kui puhtalt, sügavalt taevasinised silmad on sul! Sinised, nagu olid temal..."

Isadora naeratas lõpuks, ulatades mulle käe.

Hoidsin kätt, mille soojusest hoovas mu verre jäädav leek, mis ei ole kustunud mu elu traagilisemailgi momentidel.

Isadora, üks neist looduse fenomeenidest, mis ilmub kord aastasaja kestes senitundmatu tähena kunstitaeva sfääridesse — tema valgusest on vaid vähesed surelikud võimelised osa saama. See osasaamine oli antud minule, kaugelt põhjast tulijale keda juhtis käsi, mis on võimeline külvama elu rikastuse sädelevaid pitsereid.

Jah, Isadora Duncan hoidis mu kätt.

☆

„Siiski tulid lõpuks, kui tore", ütles Isadora, kui esimesel ööl kell üks avasin koputamata ta stuudio ukse, 343, Promenade des Anglais majas, mõne sammu kaugusel Bella Vistast, kus ta tegelikult elas. Isadora tõusis madalalt punaselt diivanilt, millised jooksid stuudio seinade ääri mööda nagu verised rihmad. Peale klaveri ja grammofoni muud mööblit polnud selles kolmkümmend meetrit pikas, viisteist meetrit laias ruumis, kus lae aset täitis katus. Aga oli lava. Lihtne lava, mille avaust palistasid tihedalt elektripirnide read. Eesriie oli lava eest kõrvaldatud, lava ümbritsesid hele-hallikas-sinised kardinad.

Hoides mu tervitavat kätt, viis Isadora mu lava ette. Oli tunne, et sammun naisega käsikäes altari ette, kuhu saabudes kaob kõik. Kuhu mujale oleks võinud ta mind viia! Lava oli ainult pool meetrit kõrge. Hüppasime sellele käsikäes. Ta haaras ka mu teise käe ja me naersime. Isadora avas kõik lavatuled. Märkasin nagu esimest korda, et ta oli kasvult kõrge, juustel telliskivi refleks, väikese nina ots kelmikalt tõusev ,nagu andes tunnistust mingist naiivsusest. Siin nii väikesel laval tundus, et Isadora pidi muutuma miniatüürseks, tema, kelle tants näis võivat kiskuda enda ümbert ka kõige suurema lava müürid.

Olin olnud alles paar nädalat tagasi selle tunnistajaks Mogadoris. Tahtsin talt küsida, milline oli olnud teater Urania Budapestis, kus ta veel massidele tundmatu kunstnikuna kolmkümmend saali täis oli tõmmanud ja kust peale õieti algaski Isadora maailmakuulus. Tänu ungarlastele.

Seisime keset lava. Vabaarmastuse preestrinnana põimis Isadora oma graatsiliselt ümara käsivarre ümber mu õlgade:

„Kaua jälgisin su heitlust, et oma keha merelaineteks muuta. Su käte liigutused on rääkivad, mere muusikat edasi andes. Oled sündinud mere hõlmas, see on kohe märgatav".

„Kahe mere vahel", vastasin.

„Ka mina olen sündinud suure mere kaldal, San-Franciscos, olen ammutanud oma tantsu mere lainetelt. Kuid vaata, lainete tants on nii..."

☆

Isadora tegi mõned hõljuvad sammud, käsivarte visked, viies mu ettekujutuse lainetele, millede kohin saabus meieni Vahemerelt, stuudio ees. Järsku peatus ta. Kui tabasin taas ta silmad, tundus mulle nagu oleks ta nutnud juba kogu õhtu. Kui palju kurbust võisid peita need silmad! Täidlases, kohati lõtvunud lihastega näos peegeldusid sügava kahvatuse varjud. Midagi külma läbistas kogu mu keha.

„Mu vend ei õpeta sulle kunagi seda, mis on õieti tants. Ta poogib sulle külge surnud liigutusi, kuigi need peaksid olema antiikselt elavad. Aga see on siiski omalaadiliselt antiikne kreeka väljendus."

„Ma pole kunagi mõtelnud, et minust peaks saama tantsija".

„Mis on siis su elu eesmärk?"

„Olla näitleja, eeskätt aga lavastaja."

„Kas oled jõudnud juba kohata... Gordon Craigi? Või ei teagi sa veel, kes ta on?"

„Tean küll, aga ma pole teda veel kohanud."

(Alles viisteist aastat hiljem kohtasin Gordon Craigi. Ta tuli ise mind otsima mu Pariisi teatris. Olles viibinud mu etendusel, kirjutas ta mu teatriraamatusse: „Lavastus kubiseb ettekujutustest, kuid soovitan esitada paremaid näidendeid kui see, mida nägin.")

„Miks oled siis mu venna juures?"

„Kus mujal peaksin ma olema, olles tulnud Teie kutsutuna!"

„Võid mind sinatada."

„Mitte iialgi!" vastasin poolenisti ägestunult.

(Järgneb)

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. 416) 466-1951
466-1502

MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS
VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid —
KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

RAJUILM EI RIKKUNUD MONTREALI RAHVA TUJU

Võidupüha leidis elavat osavõttu

Montreali rahva Võidupüha tõsisem sündmus oli vihmasadu hommikust kuni ööni laupäeval, 23. skp. koos temperatuuri ootamata langusega südaööl 9-le kraadile Celsiuse järgi. Kuid Montreali rahva rõõmsamaks sündmuseks oli Võidupüha ja sini-must-valge rahvuslipu 95. a.p. pühitsemise üllatav kordaminek umbes 150 inimese osavõtul.

Kogu sündmus pidi toimuma skautide maa-alal Lättemäel. Ümberkülitatuna Karl Pruuli pidusaali, satuti hoopis mugavamasse olukorda, sest vihma, külma ja sääskede asemel satuti sooja lokaali. Sini-must-valget austati, kuid ilma sini-must-valgeta, kuna ajaloolise lipu EÜS'i Montreali koonduse täpne koopia oma 14-jalaga ei mahtunud pidusaali 10 jala kõrguse lae alla.

Vihmast loodud lootuseta olukord likvideerus sellega, et kui mehed olid enam kui pool päeva kõndinud skaudilaagri hoonete ümber, tallanud põlvini märga rohtu, marssinud Pruuli hoonete ja jälle skaudimaa vahet, troostinud end sellega, et tegelastest saadakse poolsada inimest igal juhul kokku, sündis ime. Kui kell lõi kuus õhtul, algas autodevoor Montrealist, Ottawast ja ümbruse suvilaist ja umbes veerandtunni jooksul täitus aktusesaal seinast seinani.

Sellele järgnenud aktus jooksis nagu jooksval lindil. Õpetaja H. Laaneots pidas oma lühikese palvuse ja lauldi kaks koraali. Montreali Eesti Seltsi esimees E. Aser tervitas sujuvalt ja väheste sõnadega külalisi. Skm. E. Rubergi skautlike noorte kõnekoor tegi oma ettekande. Ning Võidupüha ja sini-must-valge juubeli aktusekõneleja Torontost, S. Veidenbaum tegi oma 10-minutilise ettekande. (Kõne kokkuvõtte avaldame järgmises lehes).

Järgnes kohe noortele laskuritele auhindade väljaandmine. Ning esines Montreali Eesti Segakoor K. J. Raudsepp'a juhatusel kahe hästikõlanud palaga: A. Vedro „Midrilinnu mäng" ja J. Aaviku „Hoia Jumal Eestit. Aktuse lõpetas M. E. Gaidi- ja Skaudisõprade Seltsi nimel A. Soom, kes tänas kõiki tegelasi. Selle järgi kõlas mehine Eesti hümn ja kogu aktus oli efektiivselt ja sisukalt läbi lühikese ajaga.

Aktuse järgi organiseeriti kogu pidusaal uuesti ümber tantsupõrandaks ja ühislaudadeks ja ootamatult täitusid ka need. Lõunasöögist ületoodud viinivorstid ja hapukapsad läksid nagu soojad saiad. Tuttavad leidsid tuttavaid ja need kes tuttavad ei olnud olid seda omavahel peagi. Kusagilt kõlasid tantsuhelid ja arvukas noorsugu leidis oma jalgadele tantsupõrandal tegevuse. Montreali tuntud laulusuud Ets ja Leks tõid välja oma kitarri ja kandsid ette oma improvisatsioonid nii, et noorem naispere keeras oma kaelad keeru. Nii möödus Montreali rahva vihmast ja rajust ähvardatud Võidupüha ilusas hubasuses, meeldivas vestluses ja südameid soojendanud õhkkonnas.

Kuid oleks ülekohtune mainimata jätta E. Rubergi valmistatud nahatöös sini-must-valgeid kilpe, mis ehtisid külaliste rinnaesiseid ja millede koguväärtuse 100.— dollari suuruses valmistaja annetas kogu kordamineku hüvanguks. Montreali inimeste elav huvi kogu ürituse vastu oli majanduslikult selline, et see kattis kulud ja jättis arvatavasti ka ülejäägi.

Maikuu viimasel pühapäeval, 27. mail oli St. Catharinesis kohalikul Eesti Ev. Luteriusu Pauluse kogudusel leeriõpilaste õnnistamispäev. Selleks puhuks saabus leeriõpilaste perekondadesse arvukalt külalisi ka väljastpoolt, peamiselt Torontost ja Põhja-Ontariost. Piduliku eelmängu ajal sammusid kuus poissi koos õp. O. Gnadenteichiga altari ette, et oma usut tõotust anda. Leeriõpetus algas oktoobris ja selle ajaga õpiti tundma ristiusu põhialused. Esialgu oli leeris 8 poissi, kuid ühe leeriõpilase ootamatu lahkumine surma läbi ja teise venna eemale jäämine, jättis leeri kuus noort meest.

Õnnistati: Ees vasakult — David John Praakel, õp. O. Gnadenteich, Toivo Karl Heinsaar. Teises reas: Kerry Beardsley, Alf Nikolai Mänd, Ray Peter Praakel ja Erik Boris Mänd.

Eesti näitus Karavani raames

Eesti kajastus Tallinnast võiks vist olla tõlkes juhend, mis oli „Karavan 79" peakorteri hoone esimese korruse sissekäigul. Ehkki sel aastal Tallinna paviljon ametlikult Karavani raamides ei esine, on Andres Raudsepa energilisel algatusel ja eestvedamisel Eesti siiski esindatud näitusega: „Tallinn exhibits — estonian echoes".

Näitusekülastajat tutvustatakse sisenedes Eesti geograafilise asukohaga ja laskudes siis mütoloogia valda, antakse ülevaade Kalevipoja elukäigust suurte fotodega.

Eeskujulikult korraldatud eesti kirjandusnäitusel on peamiselt eesti autorite inglisekeelsed teosed. Muidugi ei puudu „Ristideta hauad", mis seni trükitud neljas keeles.

Etnograafilist näitust rahvariiete, mustrite ja esemete kohta täiendavad diapositiivid ja õhtu jooksul neli korda näidatav E. Rubergi inglisekeelne eestiaineline helifilm.

Huvipakkuv on ka E. Eerme exlibriste näitus.

Andres Raudseppa abistavad Mall Puhm, Linda Saaliste, Mehis Kivilo (audio-visual), dr. Endel Aruja (kirjandusnäitus) ja Laine Pant (etnograafiline näitus).

Näitus asub 49. College St. Sama hoone viiendal korral asub „Karavan Centre". Hoones oli varem politsei jaoskond ja on nüüd sisustatud Ontario Kunstikooli jaoks. Külastamise pääsmeiks Karavani passid. Näitus avatud iga päev kl. 6—11 p.l., laupäeval kl. 3—11 p.l.

Baptistide juubelikonverents Torontos

Kolmas Juubeli Konverents, 30. juuni—8. juuli, 1979. a. Toronto Eesti Baptisti Kogudus, 883 Broadview Ave.

Laup., 30. juuni, kl. 18.00 — Ava- ja tervituskoosolek, noortekoor, teelaud.

Pühap., 1. juuli, kl. 11.00 — Tänujumalateenistus, kõnelevad K. Raid ja A. Proos, T.E.B.K. segakoor. kl. 18.00 — Juubeli-õhtu, kõnelevad O. Loogna ja Ü. Meriloo, ühiskoor.

Esmasp., 2. juuli, kl. 10.00 — Vaimulikud ettekanded: „Kogudus Vanas Testamendis" (E. Leps), „Uue Testamendi koguduse sünd" (E. Mänd). kl. 19.30 — Evangeeliumi kuulutus, kõnelevad A. Roos ja J. Puusaag, ühisnaiskoor.

Kolmap., 4. juuli, kl. 10.00 — Ettekanded: „Uue Testamendi koguduse olemus, funktsioonid, eesmärgid" (Ü. Meriloo), „Osadus koguduses" (A. Proos).. kl. 19.30 — Misjoni-õhtu, kõnelevad B. Viekman ja Ü. Meriloo; ühismeeskoor.

Neljap., 5. juuli, kl. 9.00 — Väljasõit Kiviojale. Ettekanded: „Koguduste-kirikute eritüübid" (E. Toompuu), „Austatud kogudus" (J. Puusaag). Vabaõhujumalateenistus, kõneleb L. Heinmets, tunnistusi külalistelt.

Reede, 6. juuli, kl. 19.00 — Ärkamisaja laulud. kl. 19.30 — Evangeeliumi kuulutus, kõnelevad O. Õunpuu ja E. Mänd, T.E.B.K. segakoor.

Laup., 7. juuli, kl. 19.30 — Noorte õhtu, kõnelevad A. Laur ja J. Puusaag, ühisnoororkester.

Pühap., 8. juuli, kl. 11.00 — Jumalateenistus Issanda surma mälestamisega, kõnelevad E. Mänd ja Ü. Meriloo, ühiskoor. kl. 17.00 — Kontsert-jumalateenistus, koorid, solistid, kõneleb E. Toompuu. kl. 19.00 — Lahkumiskoosviibimine, teelaud.

Jõekääru suvekodus algab tegevushooaeg

Kevadest on saanud suvi ja pole enam kaugel aeg, mil Jõekääru suvekodu avab oma uksed eesti keelt kõnelevale noorusele. Nagu varematel aastatel on ka seekord suvekodu tegevuskava üksikasjaliselt läbi mõeldud ja tõotab olla huvipakkuv ja vaheldusrikas nii päristillukestele kui juba teismeliste ikka jõudnud noortele. Eelkõige aga Jõekääru suvekodu võimaldab noortele meeldivat suvepuhkust samal ajal hoides meie rahvuslikku omapära ja emakeelt elavaina.

T. E. Naisseltsi Jõekääru Laste Suvekodu alustab oma tegevust pühapäeval, 8. juulil, kell 2 päeval ja kestab kuni laupäeva, 18. augustini.

Suvekodu juhatajateks on pedagoog Viive Lomax ja arhitekt-pedagoog Jaan Veenpere ühendriikidest. Kasvatajateks ja abikasvatajateks on isikud kelledel kogemusi noorte juhtimisel ja kasvatamisel. Spordiala üldjuhiks on noor energiline Aime Nurmse ja ujumisõpetajaks Tarmo Heyduck. Kunsti ja laskespordi õpetamine on noortesõbra Endel Rubergi ülesandeks. Oma rikkalikke oskusi käsitöö alal õpetab Susanne Kolga. Noorte tervisliku heaolu eest hoolitsevad kutselised õed Reet Roos ja Virve Veenpere. Toitlustamise eest hoolitseb peakokk Maimu Varik oma abilistega.

Suvekodu remont- ja korrastustöödega alustati varakevadel. Talgutööde korras tehti väikeste laste tarele siseremont, värviti söögisaali välisseinad ja saun. Asendati tormist purunenud elektriliin uuega ja langetati kõdunenud puud. Viidi läbi puhastustööd suvekodu hoonetes ja korrastati suvekodu ümbrust.

Tänu lastevanematele ja noortesõpradele, kes nii innukalt kaasa aitasid vajalikkude tööde läbiviimisel ja selleks, et nende lastel oleks võimalik veeta kaunis ja meeldejääv puhkus Jõekääru suvekodus.

T. E. Naisseltsi juhatus

Lätlased tähistasid Võnnu lahingu 60. aastapäeva

Möödunud reedel peeti Läti „Ziemelnicki" nimelis sõjaveteraanide koondise poolt korraldatud Võnnu lahingu 60. aastapäeva tähistamine kontsertaktusega, millest osa võtsid külalistena Läti vabastamisest otseselt osa võtnud major B. Leeman ja kol.ltn. A. Tomander ning Toronto E. Võitlejate Ühingu esimees A. Kala.

Aktusekõnelejaks oli Läti armee major A. Ameriks, kes kuulus 1919 a. Eesti pinnal organiseeritud ja varustatud Läti Volmari polku ohvitserina ja oli Võnnu lahingus tegev.

August Kala oma tervituses ütles, et Landeswehri Rauddiviisi 6,000-de mehelise armee avantiüür oli sõjaliselt üle-kalkuleeritud ettevõte. Sellega hävitati Saksamaale toetuv teine kahe rahva ajalooline vaenlane, mille tulemuseks oli Vaba Eesti ja Vaba Läti.

B. Leeman meenutas Eesti Ratsaväe hulljulget retke 1919 a. maikuus Võru alt Jakobstadti-Kreuzburgini Düüna kallastel, millega Põhja-Lätimaa vabastamisele Punaarmeest aidati otsustavalt kaasa. Ta nimetas, et sellel retkel nad sõdisid õlga-õla kõrval major A. Ameriksiga.

Wellers Bay eestlased pühitsesid Võidupüha linnuses

Umbes 100 miili Torontost Montreali suunas viiv tee tõi arvuka hulga eestlasi möödunud laupäeval „Oma Saarele" ehitatud linnusesse Võidupüha pühitsema. Linnus, mis aastate jooksul on valminud dr. Gustav Ränki, USA eesti arhiivi juhataja Heino Taremäe ja Washingtonis Kongressi raamatukogus töötava Uno Teemanti poolt muretsetud kirjanduse ideestikul, oli pidupäeva puhul lipuehtes ning ohvrikivi kõrval põlesid tuled sõdalaste mälestuseks. Pärast kui kiviheitemasin oli suure kivi linnusest välja lennutanud, palus Robert Kreem Karl Kasekampa kui linnuse valmimisel suuresti kaasa aidanut ja kohapealse eesti valla vanemat süüdata linnuse vallil lippude vahel asuv relva otsas, Võidutuli. Ta viis ohvrikivi juurest ühe tule üles ning peolised laulsid eesti hümni. Pärast seda tseremooniat ja avasõnu pidas pikema ettekande sõjatehnika ja relvade algaegadest kapten Pearu Nõmmik, kes teenib Trentonis Kanada tegevväes. Ettekanne oli väga huvitav ja päevakohane. Nüüd söödi paargus tehtud sööki, süüdati paarnituli ja tantsuks kõlasid pillide helinad.

Laup., 28. juulil lubavad Killamängude inimesed sõita Oma Saarele.

Küüditamise ja surnuaiapüha jumalateenistused Sudburys

Möödunud nädalalõpul oli Sudbury ümbruskonna eestlastel kaks kesksuvist kokkutulekut milleks kujunesid surnuaiapüha ja küüditamise aastapäeva jumalateenistused. Mälestusteenistus Sudbury kalmistul, kus puhkavad ka mitmed kaasmaalased, kujunes jaheda ilma peale vaatamata rahvarohkeks. Pühapäeval, mis on meie traditsiooniline kalmistupüha, toimus koguduse väljasõit Sudburyst 60 miili eemalasuvasse Massey väike linna, mis asub kahe kohaliku suurema eestlaste asukoha Sudbury ja Elliot Lake vahemaal. Ilusa ja päikesepaistelise ilma tõttu oli kogunenud looduslikult kauni Sables jõe kaldal asuvasse kaasmaalase tallu jällegi suure arvuliselt ümbruskonnas elavaid eestlasi, et ühiselt mälestada neid kes meie iseseisvuse riisumisega küüditati teadmatusse. Mõlematel teenistustel teenis usuteaduse instituudi kandidaat Hans Kivi Torontost. Peale-lõuna veedeti virkade perenaiste poolt valmistatud suupistete proovimisega nautides kaunist kesksuvist loodust põhja-Ontarios, mis meeldetuletab nii mitmeti meie kodumaad.

SYLVIA-NANCY BURT-LEHARI

lõpetas York Ülikooli Torontos 1976. a. filosoofia alal B.A., jätkas õpinguid Osgoode Hall Law School'is, mille lõpetas 1979 Bachelor of Law kraadiga.

LINDA I. VARDJAS

Sündinud 1956. a. Torontos. Keskhariduse saanud David & Mary Thomson Collegiate-is Scarboroughs. Lõpetas Guelphi ülikooli Honours Bachelor of Science kraadiga.

Kasulik teada

KANADA VALITSUS ABISTAB ELAMU SOOJAKINDLAKS TEGEMISEL

Hüvituse saamiseks elamu soojakindlaks tegemisel peab see olema ehitatud enne 1961 aastat ja vastama järgmistele nõuetele:

„Principal Residence" (peaelukoht) suvilad puhkuse veetmiseks ei kuulu toetuse saamisele.

Maja või korter mis ei ole kõrgem kui 3 korrust.

Rendite või omate elamu.

Toetussumma on üksikelamute juures 100% materjali hind ülemmääraga $350.00 ja 1/3 töötasust kuni $150. Elukorterite juures majades kuni 3 korrani on need summad vastavalt $200.00 ja $85.00. Saadav summa kuulub sissetulekumaksu alla. See tuleb lisada kõrgema sissetulekuga abielupoole tulumaksulehele.

Selle programmi alla kuuluvad materjalid mis kasutatud lagede, seinte, jne, soojakindlaks tegemiseks. Materjal peab kuuluma lubatud materjalide nimestikku, mis on olemas kõigil vastava ala äridel. See hüvitus programm hõlmab kõiki elamuid, mis on ehitatud enne 1961 aastat ja isolatsiooni-materjal on ostetud ja töö tehtud pärast 20. aprilli 1979 a.

Enne 1946. aastat ehitatud elamute juures, kus materjal on ostetud ja töö lõpetatud enne 20. aprilli 1979 on hüvitus ainult 2/3 materjali hinnast ülemmääraga $350.00.

Kui ostate materjali või maksate töö eest, tuleb jälgida et arved oleksid korralikult välja kirjutatud ja originaal-müügiarve lisatud hüvituse sooviavaldusele. Vastavad sooviavaldused on saadaval „Canadian Home Insulation Program, P.O. Box 700, Laurent Postal Station, Montreal, Quebec". Kui on raskusi sooviavalduse täitmisega või on tarvis täiendavat informatsiooni, saab seda telefoneerides Ontarios (416) 789-0671.

H. Kivi

Hiidlased jaanitulel

Laupäeval, 16. juunil kogunesid Toronto hiidlased oma traditsioonilisele jaanitulele, mis toimus seekord Devil's Elbow maa-aladel. Haruldaselt kaunist suveilmast hoolimata ei kogunenud rahvast rohkem kui tavaline osavõtjaskond, umbes 100 koos tegelastega.

Tavakohast võrkpallivõistlust korraldas tänavu Osvald Piil ja „põrsa kotti ajamise" mängu ehk „iiu okit" õpetas Leander Üksik. Pärast mänge ootas sportlasi kuum saun ja karastav järvevesi.

Hiidlaste Seltsi naisring oli Erna Vainola juhtimisel korraldanud jällegi einelaua maitsvate roogadega, nagu hapukapsasupp, soojad pirukad, kuumad makid, kohvi ja kohvikõrvast jne. Tublideks perenaisteks olid Helmi Tüll, Nelli ja Selina Reimann, Milla Vanaselja, Belinda Toose, Asta Valvur, Tiiu Onu ja Regina ja Susanne Vanaselja. Loterii olid korraldanud Hilme Joutsi ja Edna Liik.

Jaanitule kavalise osa avas esimees Wahtras oma traditsioonilise tervituslausega „Tere ja terisi" ning soovis kõigile head peotuju. „Kahemehe-teater", Helme Kaju ja Edgar Liik, kandsid ette „Loo heinamaalt", mille järele Hilme Joutsi luges mõned E. Vrageri hiiumurdelised luuletused. Lõkkevanana ja ühtlasi pillimehena toimis menukalt Meinhard Niinvee. Lõbusa üllatusena lõkkelistele esitasid neiud Maret Liik, Kay Tüll, Kristina Greenbaum ja Tiina Toop paar laulu gaidide repertuaarist. Lõkketule ääres teatasid peremehed Reigam ja Holmberg oma otsusest — seltsilt mitte üüriraha nõuda! Teade kviteeriti aplausiga.

Jaanipidu lõppes tantsuga siseruumides hommikutundidel.

LEINATEATEID

New Yorgis suri äsja end. Eesti armee kutseline ohvitser Sidepataljonist — leitn. Ed. Ranna, 72 a. v., pärit Põltsamaalt. Enne tuhastamist toimus leinatalitus Lexingtoni avenüü kirikus, kus teenis praost R. Kiviranna ja oli järelhüüdeid ta endistelt kolleegidelt j.t. Kadunu oli laialdaselt respekteeritud ja lugupeetud isik ja ta oli pikemat aega Eesti Ohvitseride New Yorgi Kogu esimeheks.

YOUR Independent Insurance AGENT "SERVES YOU FIRST"

H. KIRIK INSURANCE AGENCY

23 WESTMORE DR. SUITE 404, REXDALE, Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

AABS'i 7-s konverents teoksil

Balti teadusliku ühingu Ass'n for the Advancement of Baltic Studies (AABS) VII balti konverents toimub Georgetown ülikoolis, Washington, D.C., juunis 1980.

Eelmiste konverentside eeskujul on ka see balti teaduslik konverents rahvusvahelise iseloomuga, haarates paljusid teadusalasid, nagu ajalugu, arheoloogia, bibliograafia, folkloor, haridus, keeleteadus, kirjandus, kunst, poliitiline teadus, psühholoogia ja sotsiaalteadused. Erisessioon on ette nähtud Hitleri ja Stalini võimuperioodi kohta 1940—1953. Edasi on ette nähtud erisessioonid akadeemilistele organisatsioonidele ja kõrgema teadusliku kraadi taotlejaile. Konverentsi ametlikeks keelteks on inglise ja saksa keeled.

Konverentsi ettekanded haaravad Eestit, Lätit ja Leedut, samuti kui Balti piirkonda laiemas mõttes. Referaatide ettepanekud tulevad esitada 1. oktoobriks 1979 konverentsi üldkorraldajale aadressil: Dr. J. Silemeks, Dept. of Modern Lauguages and Literature, Carnegie-Mellon University, Pittsburgh, PA 15213, USA. Konverentsi kohapealseks korraldajaks on dr. T. Parming, Dept. of Sociology, University of Maryland, College Park, MD 20742, USA.

TORONTO LINN

TEADE JÄÄTMETE ÄRAVIIMISE KOHTA

DOMINION DAY — esmaspäeval, 2. juulil 1979

2. juulil ei ole jäätmete äraviimist.

Regulaarne esmaspäevane äraviimine toimub teisipäeval ja regulaarne teisipäevane äraviimine toimub kolmapäeval.

Suurte esemete (külmutuskapid, diivanid, madratsid, aiapraht jne.) ja samuti ajalehtede äraviimist ei ole 4. juulil.

Pange suured esemed ja ajalehed välja 11. juulil.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works
City of Toronto

PEALE PIKKA HAIGUST LAHKUS MINU ARMAS ABIKAASA

JAAN VILLARD

sünd. 3. jaanuaril 1904 Raplas
surn. 25. juunil 1979 Torontos

Ainult headus ja heldus
järgivad mind kõik mu elupäevad,
ja ma jään Jehoova kotta eluajaks.
Taaveti Laul 23,6

ELENA

Kirstupanek Vana-Andrese kirikus, neljapäeval, 28. juunil kell 8 õ. Ärasaatmine samast reedel, 29. juunil kell 10 hommikul. Matuste korraldaja Murray Newbigging matusemaja.

ARMAST ELUKAASLAST

LINDA LUHT'I

sünd. 5. jaanuaril 1907 Narvas
surn. 21. juunil 1979 Torontos

mälestab sügavas leinas

KARL

Meie kauaaegset sõpra, Estonia teatri kolleegi, meeskvartett „Heli 4" lauljat

JAAN VILLARD'IT

mälestavad valusas leinas

PAUL ja ELISE TAMMEVESKI

Armast

LINDA LUHT'I

mälestavad leinas

A. LUIK abikaasaga
M. HANSEN abikaasaga

Lugupeetud ja armast klubi liiget

LINDA LUHT'I

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Ootamatult lahkus meie keskelt

JAAN VILLARD

Kolleegid Estonia teatrist:

REIN ja VALVE ANDRE
HELGA ELLANDI
RIINA ja RUDOLF LIPP
IRMA KALVET-MÖERD
TEET KOPPEL
VALLI ja RAHEL OLBREI
ANNI TOI
PAUL TAMMEVESKI
LYDIA VOHU-VIKSTEN

Armast

HERBERT WEIDE'T

mälestavad

perekond A. LUIK
M. HANSEN abikaasaga

Ootamatult lahkunud armast

LINDA LUHT'I

leinab kurbuses

EESTI KAUBALAEVASTIKU JUHTKONNA KOONDIS TORONTO PERE

Oma armast vilistlast, tex. ing.

RAIMOND ENDEL PADDRIK'UT

sündinud 22. mail 1912
surnud 19. juunil 1979 USA-s

mälestab sügavas leinas

KORPORATSIOON FRATERNITAS ESTICA

Armsat kooliõde

LINDA LUHT'I

neiuna Männik
surnud 21. juunil 1979

mälestavad kurbuses

Narva Eesti Gümnaasiumi endised kaasõpilased

JENNY KAKO
LILLY KINGU
LEIDA PILT
MAGDA SILLASTE
ERNA SORK
NORA TAUL abikaasaga
VEERA VASARA abikaasaga

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8 telefon 483-4103

Pühapäeval, 1. juulil jumalateenistust ei ole.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 8. juulil kell 11 hommikul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID juuli- ja augustikuus neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto. Tel.: 698-7977 või 766-7853

Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.

Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough.

Järgmised JUMALATEENISTUSED on pühapäeval, 8. ja 22. juulil kell 5 p.l.

Juulikuu teisel ja augustikuu esimesel poolel on õpetaja vajaduse korral kättesaadav telefonil 1-519-371-0068.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 1. juulil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad: külaline ja jutl. E. Saraoja. Issanda surma mälestamine.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Jutl. Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8173

Pühapäeval, 1. juulil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Konverentsi külalisi ja Allan Laur. Lauluettekandeid. Kristuse surma mälestamine.

Teisipäeval, 3. juulil kell 7.30 õ. TUNNISTUSI KÜLALISTELT ja Allan Laur.

ESIMENE EESTI EV. LUT. KOGUDUS HAMILTONIS
Kirik: 18 Victoria Ave. S. Hamilton, Ont. L8N 2S6
Õpetaja T. Nõmmik
3 Mapleside Ave., Hamilton, Ont. L8P 3Y4. — Tel: 527-0410

JUMALATEENISTUSED juulikuul Seedriorul 8., 15., 22. ja 29. juulil. Lähem informatsioon kohapeal.

JUMALATEENISTUS Hamiltoni kirikus neljapäeval, 19. juulil kell 7 õhtul.

Koguduse õpetaja viibib puhkusel 25. juuni—15. juulini. Asetäitja: õp. Elmar Pähn Torontost, tel. 1-284-7858.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid.
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

3. JUUBELIKONVERENTS 30. juunist—8. juulini. Laupäeval, 30. juunil kell 6 õ. AVA- ja TERVITUSKOOSOLEK.

Pühapäeval, 1. juulil kell 11 TÄNUJUMALATEENISTUS. Kõnelevad K. Raid ja A. Proos. Segakoor.

Kell 6 õ. JUUBELIÕHTU. Kõnelevad O. Loogna ja Ü. Merilo.

Esmaspäeval, kolmapäeval, reedel ja laup. kell 7.30 õ. JUMALATEENISTUSED.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 8. juulil JUMALATEENISTUS kell 6 õ.

Pühapäeval, 15. juulil JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Jutlustab prof. A. Võõbus. Kaastegevad Usuteaduse Instituudi õppejõud.

ÕPETAJA KÕNETUNNID juuli ja augustikuu jooksul kokkuleppel.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Koguduse õpetaja viibib puhkusel 25. juunist—15. juulini. Teda asendab õp. Elmar Pähn, telefon 284-7858.

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1912
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVOTT KOKKULEPPEL

Eesti arst valvekorras
30. juunil, 1. ja 2. juulil
dr. M. Leesment 481-6834

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepaäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ☎ 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

ILMUS

EINAR SANDEN'i romaan

„Loojangul lahkume Tallinnast"

Hind $16.20

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses Eesti Majas

958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.
THUNDER BAY	
Finnish Book Store	168 S. Algoma St.
SUDBURY	
Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

Õpetaja Johan Teras 70

Kristliku kiriku teenistuses seisavad mitmesugused anded ja inimesed. Ei ole ühtegi kindlas raamis seisnud Läänemaailma ühiskondlikku nähet, kellel oleks ristiusu kirikuga ligilähedaseltki võrreldavaid kogemusi. Kiriku pikk ajalugu ja lugematute generatsioonide panus on ainulaadne. Seda panust on antud seistes kohapeal ja viimistledes üht kirikut või kogudust, ehk siis rännates ja õhutades mitut. Sama teed erinevates pikkustes on pidanud ka kodumaalt tulnud eesti kirikuõpetajad Käima. Mitmel maal, mitmetes keeltes ja mitmete erinevate miljööde taustal.

70 aasta juubilar pastor J. Teras on tema oma andmeil teeninud 13 kogudust oma teekonnal Eestis, Rootsis, Kanadas ja Ameerikas. Ja seda Eesti, Saksa ja Inglise keeltes. See on silmapaistev panus 43 aasta ametipidamise kestel.

Johan Teras sündis 7. juulil 1909 Tartus. Õppis Treffneri gümnaasiumis, mille lõpetas 1928 aastal. Selle aasta lennust tuli eesti kirikule 12 pastorit. Neist on 5 juba surnud. Kolm teenib praegu kodumaal ja neli vabas maailmas. Üks viimasest grupist on Johan Teras. Ta lõpetas Tartu Ülikooli Usuteaduskonna 1935. aastal, pidas proovisaasta Jüri koguduses Harjumaal ja Tallinna Jaani II pihtkonnas. Ordineeriti 29. märtsil 1936 Toomkirikus Tallinna praostkonna vikaaröpetajaks. Esimene kogudus, keda temal juba valitud õpetajana tuli teenida oli Tõstamaa, Pärnumaal. Õp. Teras teenis siin 3 aastat ja siis Varbla kogudust Läänemaal 5 aastat kuni põgenemiseni sõjakeerises 1944. Ta saabus Rootsi ja asutas Norrköpingu eesti koguduse, kelle teenistuses seisis 6 aastat kuni 1950, mil siirdus Kanadasse. Oli Ottawa eesti koguduse karjaseks üks aasta ja siirdus Torontosse, kus asutas EELK Kolmainu koguduse. Seda kogudust ta teenis kõige pikema perioodi — 10 aastat — kuni 1962. See kogudus kinkis oma õpetajale kuldristi 1957 aastal. Kuid 1962 ta siirdub Chicago I koguduse hingekarjaseks, keda teenis kuni 1967. Sellel ajajärgul ta teenib ka saksa keeles ühte Ameerika kogudust Chicagos ja siirdub siis Ameerika koguduse teenistusesse Altamonti, Illinois. 1966 aastal ta asutab Chicago I Reformatsiooni koguduse eestlastele ja teenib seda veel praegu. 1975 a. ta valiti Buffalo Eesti koguduse õpetajaks ja teenib seda Chicagost. Oma reisidel ta on teeninud ka Thunder Bay kogudust Põhja-Ontarios.

1936 aastast alates on ta abielus Helene Rüütel'iga. Sellest abielust on sündinud 3 last, kes kõik on iseseisvad ja kes on rõõmustanud vanemaid 3 lapselapsega.

Väsimatule reisimehele risti teenistuses soovime head tervist, rõõmsat meelt ja viljakat tööd Issanda õnnistusega.

Karl Raudsepp

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

KUHU MINNA?

☆ **Reedel 29. juunist—3. augustini Lana Kasak'u Sulekunsti näitus Edwards Gardenis.**

☆ **Laup., 30. juunil Suvihari 1979 Seedriorul.**

☆ **Laup., 30. juunist kuni 8. juulini Baptisti koguduse kolmas juubelikonverents.**

Ltn. Atso Matkuri mälestuseks

Rohkem kui kuu aega on möödunud ajast, mil Sind kaua vaevanud haigus murdis lõplikul Su elunööri ja Sa sulgesid silmad, igaveseks, sellele maailmale. Neid aastaid, mil tundsin Sind, ei olnud palju. Ometi leian, et need vähesedki olid küllaldased alljärgnevate ridade kirja panemiseks.

Atso Matkur nägi esimest eluvalgust Virumaal, Undlas, kus ta sündis vägagi tagasihoidlikus põlluharija kodus 29. juulil 1905. a. Lõpetas õpetajate seminari Rakveres ja töötas kooliõpetajana mitmel pool üle Eestimaa, viimati Petserimaal. Oma rännakutel kodumaal talletas ta oma teadvusse ääretu hulga rahvatarkust, mis hiljem, eriti paguluses, ilmnes ta rahvapäraste ütelustega pipardatud sõnavõttudes. Ja viimaseid oli tal rohkesti.

Teine Maailmasõda haaras teda oma mitmepalgelisse tegevusse. Tast sai relvakandja. Sinimägede lahingutes haavatuna kanti ta laatsaretlaevale, mis viis ta Saksamaale ja, vastu oma tahtmist, eemale oma perekonnast, milles oli juba kolm poega: Heiki, Arved ja Jaan. Hiljem viis teda ta elutee läbi Uklei ja Zedelgheimi vangilaagrite Inglismaale, kus asus oma põgenikupäevi korraldama abielludes Elsa Kuusega, kes jäi ta truuks elukaaslaseks kuni lõpuni.

Inglismaal said Matkurid noorte eesti poiste nõuandjateks ja isa-ema asemikkudeks kodust sõjakeerisesse kistud poollastele. See oli õieti vangilaagrites Atso poolt tehtud töö järg. Kui ta laagrites kuulutas noortele jumalasõna, siis nüüd langes pearõhk emakeele ja eesti meele süvendamisele.

Inglismaalt tulid Matkurid Kanadasse ja jäid peatuma Sudburysse, kus Atso töötas 10 aastat, kuni pensionile minekuni 1971. a., St. Charles College'is majahoidjana.

Olles üks energilisemaid eestlaste omaelu organiseerijaid Sudburys, on tal suured teened kohaliku Eesti Seltsi elus, täienduskooli juures ja Laurentian'i ülikooli raamatukogu juurde loodud eesti osakonna organiseerimisel.

Atso, mäletan Sind kaastöölisena mitmetel märkimisväärsetel sündmustel. Olid üheks tugisambaks Põhja-Ontario Eestlaste Esimeste Suvepäevade korraldamisel, mis sai teoks Sault Ste. Maries, samuti ununematuks lõkkevanaks „Saarejärve" noortelaagris ja laagrivanemaks „Eestiranna" laagris. Veetsime üheskoos palju ilusaid päevi, millede sees olid alati noored, tihti ka minu lapsed. Sellisena, noortesõbrana, tulise isamaalasena ja väsimatu töötajana omakultuuri põllul, elad Sa edasi nii Sudbury, Sault Ste. Marie kui ka paljude teiste eestlaste keskel, ka nüüd, mil Su ilmalikku ihu katab võõramaa muld Parkland'i kalmistul Sudburys. Puhka rahus.

Väino Kaldma

Los Angeles'es austati „laululind Sallyt"

Los Angeleses tähistas oma 60. sünnipäeva seltskonnategelane ja laulusõber Sally Mets. Pooleteistsaja külalise keskel toimunud sünnipäevapeol Eesti Majas tutvustas „laululind Sallyt" teadustaja Kadi Karist, nimetades, et juubilar on laulnud neljas eesti kooris ja et ta oli ka üks Toronto Eesti Segakoori asutajaid liikmeid.

Los Angelese Eesti Segakoori nimel, kus juubilar on esimeheks, õnnitles Leo Peedo.

Sünnipäevalapsele lauldi ühiselt „Toomed on järve rannala", millele järgnesid õnnitlused Ben Nurmsenilt Los Angelese Eesti Seltsi nimel, kus juubilar on aastaid olnud esimeheks ja abiesimeheks, siis Ühing Eesti Maja poolt dr. Boris Auksmanilt, Los Angelese Eesti Naisklubi esinaiselt Aita Soovere'lt, Los Angelese Eesti teatrigrupilt j.t.

Õnnitlusi ja telegramme oli saabunud Torontost, Stokholmist, Tallinnast ja mujalt.

Ameerika sõpradele esitas toimuvast lühikese ingliskeelse ülevaate juubilari tütar Kristi Heinsoo, kellelt olid ka saali dekoratsioonid. Sünnipäevapeo kaugeimaks külaliseks oli „esimese pääsukesena" XIV Lääneranniku Eesti Päevadele jõudnud Hulda Kuusik Austraaliast.

☆

Juubilari viimasecaja tegevuses on Sally Mets ennast pühendanud kontaktivõtmisele Los Angelese eesti organisatsioonide ja eraisikutega, et kaasa aidata maestro Juhan Aaviku 95. sünnipäeva puhul Stokholmis dr. Kaljo Kääriku juhtimisel toimuvale aktsioonile, jäädvustada „laulu-Aaviku" elutööd, ta seitsme tuhande lehelist noodikogu, mälestusi j.m. Aktsiooniga on Los Angelese organisatsioonidest ühinenud juba Los Angelese Eesti Segakoor ($50.—), Los Angelese Eesti Selts ($100.—), Los Angelese Eesti Naisklubi ($100.—) ja Los Angelese Eesti Täienduskool ($50.—).

H. E.

Peter Märtin uurimistöö grupijuht

Kanada föderaalvalitsus korraldab tänavu õpilaste suvetöö programmi alusel arhiivide uurimise. Selleks rakendati ülemaaliselt 20 gruppi, neist 3 Ontarios. Peter Märtin on Torontos ja York countys töötava grupi juht. Ta valis omale 6 üliõpilast abilisteks, kellede hulgas on ka eestlane Mark Olo.

Uuritakse läbi väiksemad kirikute, muuseumide, majanduslike ettevõtete ja asutuste arhiivid, kus leidub ajaloolist materjali. Uurimistulemused trükitakse. Asutisi ja ettevõtteid on kutsutud üles uurijaid abistama ning ajaloolisi dokumente üle andma oma ligemasse arhiivi. Andmeid kogutakse nii Kanada omapära kui ka majanduse kohta.

Grupijuht kostab tööplaani, otsib uurimiskohad ja saadab oma abilised sinna projekti kooştama. Peale selle peab ta korras oma kantseleitöö ning majandab — maksab palgad jne. Nende ülesannetega tutvunemiseks viibisid projektide juhid esimesel töönädalal Ottawas instrueerimis-kursustel.

Peter Märtin on lõpetanud Lindsay Collegiate and Vocational Institute, Trenty Ülikooli ja saanud heade õpetulemuste eest auhindu. Möödunud talve York Ülikoolis oma õpingute kõrval assisteeris professorit uurimistöös.

Suvetöö lõpeb 15. septembril, mille järele P. Märtin vahetult jätkab oma õpingut Toronto College of Educationis keskkooliõpetaja kutse taotlemiseks.

ESTO '80 REISIBÜROO

ÜKSIK-, GRUPI- VÕI CHARTERLENNUD EESTI PÄEVADELE

Korraldame ringreisid Skandinaavias ja kontinendile

Tehke kõik reservatsioonid aegsasti

Helistage või külastage meid

Saadaval ESTO '80 informatsiooni ja registreerimislehed

ISIKLIKUD SÕIDUD ★ LENNUD — PUHKUSE VÕI ÄRIREISID NÜÜD VÕI TULEVIKUS ★ KASUTAGE MEIE ABI.

Teie teenistuses on Torontos Grete, Cathy, Jytte ja Dick või teie kodulinnas lähem P. LAWSON TRAVEL.

Grete Kristoffersen | Cathy Miller | Dick Gallegos | Jytte Nicholson

P. LAWSON TRAVEL
the holidaymakers
2 Carlton St. Suite 1415 Toronto, Ont. M5B 1K2
Tel. (416) 862-8187

PORTLANDI NOORED VALLUTASID TORONTOLASTE SÜDAMED

Tuhandete kilomeetrite kauguselt tulnud „Kaja" trupp laadib end lahti minibussist. Eesti Maja õuel askeldavad tehnilisest personalist Arne Kesküla ja Arvo Vercamer on kiired kui tulesädemed oma töös.

Kavalehel öeldakse, et Kaja tekkimine ei ole olnud mingi kunstlik sünnitus, vaid selle algideed ulatuvad kodu kõrval Eesti Kooli sõprusringi, rahvatantsu rühma, segakoori tegevusse, pallimängu pinevusse või ühismatka nautimisesse.

Muusikakooli õpilane Liina Merilo on Kaja kunstiliseks juhiks. Trupp on õieti kolme perekonna ühine ettevõte ja kestab ajaliselt terve kuuaega. Liikmetena kuuluvad rühma Anne Kalman, Asta Kalman, Helve Kalman, Linda Kesküla, Maia Kesküla, Kristi Merilo ja ainsa meessoo esindajana Kalle Merilo. Neil kõigil on sinised silmad ja blond juuksed.

Toronto Eesti Seltsi poolt ütles tervitusi külalistele A. Veedla. Trupist hoovas palju tütarlapselikku ilu. Nende sini-rohekad kleidid sulasid Ants Vommi lavadekoratsiooni — merelained ja eesriide peal Pikahermani torn, lehviva Eesti lipuga.

Oma tervituslaulus nad lootsid, et nende sõidud ja laulud läänest itta ja idast läände meeldivad kuulajatele.

Kava oli lihtne ja arusaadav ning haaras meie minevikku, olevikku ja tulevikku. Pärast kolmandat laulu oli publik täielikult „Kaja" meeleolu haardes. „Ma tahaks kodus olla kui viljapõld haljendab ja kollakat pruunikat vilja tuul tasa sahistab..."

Järgmisena oli lõõtsapillilugu, mille akordionil Kalle Merilo ette kandis. See oli igatsuslaul kallimast, kes kodumaal. Meeldiva elamuse saime trupi tantsuoskusest „Minu südames sa elad". Kahjuks oli rohekate tualettide materjal liiga raske, see ei olnud kasuks noorte jäsemete ja kehavõngete edasiandmisel. Raskust lisas veel omakorda alaveere litterpael. Laul iseenesest oli neiu kutse, et noormees, miks uitad üksi? Publik sai suure puhangu soendavaid tundeid sellest loost.

Välkkiire oli riiete vahetus ja eesriide taas tõustes oli laval nuku ja tema kõrval suur bernhardiiner viskivaadiga kaelas. Edasi tuli palju nukke, kelle põsed olid kui õunad, silmad kui rosinad ja mütsid viltu peas. Ettekanne oli nauditav põimik lihtsatest tuntud viisidest — Lapse unenägu — Minu väike poni plehku pani. Ma ei saanud kätte. Mull on paha tuju. Kus elab päkapikk? Elas metsas muti onu jne. Oli palju loomulikku naiivsust, ei ülepingutusi ega segiminekut ka mitte siis kui perenaised oma kulpidega jäid jutuvadasse ja supipada kees üle.

Armsalt kõlas „Minu isamajakene" ja lõpuks panid lühikestes öösärkides ning pükstes lapsed oma karud, jänkud, nukud magama. Unematile haigutati nii magusalt, et uinu või ise magama.

Pärast vaheaega tuli „Kaja" elavam osa. Tüdrukutel juustes hibiscuse punased õied, seljas must-punased lamee kleidid, topelt eest lühemate sabadega rasked kleidid, mis otse vägistasid noort keha. See, rõivastuses kutsutud „kuratlik värvide kombinatsioon", sobinuks enam brünettidele.

Jamaica hällilaul ei saavutanud vajalikku kergust. Viva-Espana oli seotud Viva-Estonia'ga.

Suudluse õpetuslaul oli hea. Suudle, sest suu ja huuled on selleks loodud...

Lauluks „Eesti lipp" toodi trikoloor lavale. Trupp ehtis end stiliseeritud setu valge rahvarõivaga. Ka noormees Kalle Merilo kaasaarvatud. Kahjuks vaid ühel oli õige Setu vöö, teised kandsid siit-sealt, teiste maakondade võid. Ehteid olnuks võinud enam olla, ent säravad kõrvarõngad tuleb viibimata kõrvast ära võtta!

Valts „Tallinn", oli vaimustuse ja hooga nii et soendas iga kuulaja südant ning näitas nende noorte eestlaste elujõudu. Edasi järgnes „Haanja miis" oma Tiganiku poodi minemisega.

Lõpp oli väga hoogne Leegionäride marsiga. Publik ei tahtnud kuidagi lahkuma hakata. See õhtu oli ilus elamus. Kõik tegelased said T.E. Seltsi poolt lilli.

Miks puudus meie muusika rahvas, miks puudus nii palju noori? „Young in heart" olid kohal.

E. T. T.

Tiina Loite sai kõrgeima auhinna

Fairleigh Dickinson University Rutherford Campuse lõpuaktuse piduliku rongkäigu lipu kandjaks oli eestlanna Tiina Kai Loite. Ta oli ülikooli poolt valitud lõpuaktusel lõpetajaid esindava aktusekõne pidajaks. Ta rõhutas, et praegused lõpetajad ei ole huvitatud revolutsionäärsetest protestiliikumistest, vaid positiivsest ellusuhtumisest ja valmisolekust kasutada väärtusi ja võimalusi mida Ameerika neile annab.

Tiina Loite lõpetas ülikooli Bachelor of Arts kraadiga magna cum laude inglise keele ja ajakirjanduse alal. Talle oli antud lõpetamisel dekaani auhind mida anti ainult üks igas kolmes ülikooli campuses. Aktuse käigul võttis ülikooli president dr. J. Pollack uuesti erakordselt sõna, et teatada, et ta on otsustanud ülikooli presidendi auhinna (mis on kõrgeimaks auhinnaks ja mida ei anta igal aastal) anda Tiina Loitele. Teade võeti vastu suure ja vaimustatud aplausiga ja tuli rõõmustava üllatusena ka eestlannast erakordse tunnustuse saajale 5000 lõpetaja hulgast. Staadiumi kohale ekraanile ilmus suure ja särava kirjaga Tiina Loite nimi kui kõrgema auhinna saaja nimi, kes on ülikooli pikal ajalookäigul viiendaks lõpetajaks, kellele selline auhind antud.

Oma magistrikraadi tegemiseks on Tiina Loite saanud fellowship'i California Stanford ülikoolis, kuhu ta siirdub sel sügisel. Ta kuulub akadeemiliselt korp! Filiae Patriae perre.

Lühidalt USA-st

Balti Naisliit USA-s, läks eestlaste juhtimiselt leedulasile piduliku aastapäeva-koosviibimisega N.Y. Eesti Majas. Kõrgpunktiks oli tuntud TV-kommentaatori dr. M. Abendi esinemine sõnavõtuga. TV-s ta on pikemaaegne kommunismi ja vene imperialismi nuhtleja ning ta on korduvalt ja tabavasõnastusega puudutanud ka Balti riikide probleemi, olles ilmselt sellest hästi kursis. Tema saali tulekul tervitati teda püsti seisvalt publikult, samasuguselt kviteeriti ta kõnet. Viimases ta andis palju praktilisi juhiseid — kuidas saavutada Balti vabadusvõitluse alal paremaid tulemusi. Muide ta soovitas olla ka enam agressiivsem ja rakendada meeste kõrval enam naisi. Dr. Abend kirjeldas ka USA valitsuse, võimugruppide ja rahva suhtes esinevaid raskusi aga rõhutas, et — ärge kaotage lootust, kõik ei ole mitte veel kadunud! Mag. Mall Jürmale kui Balti Naisliidu esinaisele avaldati leedulasilt ja lätlasilt siirat tänu tehtud viljarikka töö eest. Sõnavõttudega esinesid ka E.V. peakonsul E. Jaakson ja Leedu peakonsul A. Simutis. Tenor H. Riivald kaunistas koosviibimist eesti lauludega.

☆

Rasked haigused on viimaseaegselt löönud reast välja mitmeid eesti keskorganisatsioonide juhtivaid tegelasi. Korduvalt on haiglaravil viibinud Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu esimees Alfred Anderson ja haiguse tõttu seisnud eemal kesknõukogu aktiivsest tööst. Mõni kuu tagasi haigestus tõsisemalt ka Rahvuskomitee laekur ja büroojõud Joh. Koort ning seejärele toimetati südamehäirega haigla kesknõukogu ja ERK peasekretär Ed. Vallaste. Nad on kõik üle 70. a. vanused ja missuguse panusega nad pärast loodetavat paranemist järelravil saavad oma senistes vastutavates ülesannetes kaasa teha, ei ole selge. Rahvuskomitee bürootöös on ajutiselt rakendunud õigusteadlane Jaan Tiivel, kes ise oli varemalt ERKÜ peasekretäriks.

☆

Ikestatud Rahvaste Nädal, USA-s järjekordselt 20-mnes, on kõikjal põhjalikumas ettevalmistuses. New Yorgis peeti laiem nõupidamine paljude rahvusgruppide esindajate poolt Eesti Majas. On tahetud peakõnelejaks paluda kuulsat vene dissidenti kirjanik Solzhenitsõni, kes ka selleks on põhimõttelise nõusoleku andnud. Teda ei saadavat aga rakendada kuna N.Y. politseivõimudelt on antud mõista, et seljuhul võivat tekkida rahutusi ja isegi suuremaid lööminguid — mis võivat minna politsei kontrolli alt välja! Millistest ringkondadest oletatavad löömingud võivad kerkida, seda ei ole selgitatud. Mõneltpoolt arvatakse, et teatavad provokatsioonid võivad kerkida punaste käsilaste kaudu, kuna Moskvale ei ole meelt mööda kui sellel suvel Ikestatud Rahvaste Nädal oma väljaastumiste ja propagandalisel pinnal löögivõimsaks paisub.

☆

N. Y. Eesti Kooli lõpetasid Karen Rannala, Neeme Markus, Andres Lambert, Moonika Kallas, Tenno Andra, Tiina Kull, Toomas Parming ja Tarmo Pallop. Täienduskeskkooli lõpetasid Virge Vinkman, Toivo Käo, Hillevi Obet, Pia Salmre, Linda Pajusi, Kaarel Laev ja Talvi Laev. Mõlema kooli juhatajaks on Ed. Kärner, lõpetajate klassi juhatajaiks olid esimesel Marta Lannus, teisel Leida Juks. Keskkooli rajamine toimus tänu Koolifondi toetusele ja see eesti koolitüüp on praegu N. Y. kooli juures ainuke üle USA.

★

New Yorgis sai 75-aastaseks end. E. V. Ratsarügemendi ohvitser major Julius Edor. Sõjakoolist tuli ta armeesse kahurväe ohvitserina, sattus aga teenima Ratsarügementi, kus tõusis eesti üheks silmapaistvaks ratsasportlaseks. 1941. a. põgenes metsa, oli hiljem Leningradi rindel major Ellrami pat. vanemaks ohvitseriks. Tegi läbi sõjavangipõlve lääneliitl. poolel, oli seejärele töökomp. ülemaks ja emigreerus Kanada kaudu USA-sse. Puhkepensionil olles on ta aktiivselt löönud kaasa eesti ohvitseride ja võitlejate organisatsioonides.

☆

Valentin Moroz, ukraina juhtiv vabadusvõitleja, oli kutsutud hiljuti esinema N.Y. Eesti Majja eesti, läti, leedu ja ukraina ühiskondade juhtivatele tegelastele. Sellest võtsid osa ka mitmed diplomaatilises teenistuses olevad isikud ja pressi esindajad. Kahjuks ei olnud ürituse eestlasist korraldajad meie keskorganisatsioonidest mitte informeeritud täielikult eesti oma pressi kohalikku esindust, väljaarvatud üks kohalik ajaleht. See juhtum ei ole muide mitte esmakordne ning on vastuolus ka ERKÜ esimehe soovidega — kes üritab saavutada parimat koostööd kogu eesti vaba ajakirjanduse ning raadiosaadetega aga kellel on kuuldavasti raskusi selle saavutamiseks tarvilikul rakendusel ERKÜ organeis.

V. Moroz, kelle esinemisest me tõime juba reportaazhi 3-tuhande N.Y. ukrainlase ees, kordas nüüd samu põhimõtteid, lisades tarvidust võidelda poliitiliselt üheskoos — milles on suurem jõud. Ta on puutunud N. Liidus kokku ka eesti poliitvangide ja vabadusvõitlejatega, hindab neid kõrgelt, samuti kui üldist rahva hoiakut Eestis, Lätis ja Leedus vene kommunistlikest imperialistidest okupantide vastu.

★

Long Islandil suures Nassau maakonna „Coliseumis" toimus nädal aega kestnud spordi, ajaviite ja tervisliku võimlemise EXPO. Olid loengud, võistlused (suurim neist tuhandete jalgratturitega), filmietendused jne. USA ühe olümpiatreeneri ettepanekul kutsuti sinna demonstreerima moodsat rütmilist naisvõimlemist eestlasist Metro Estonian Rhytmics grupp Anu Parming-Ojamaa juhtimisel. Nad said seal suure menu osaliseks.

NALJAD

Kuulutus Stokholmi ajalehes „Dagens Nyheter":

„Koristajanaine otsib oma korteri jaoks koristajanaist. Võimalus vastastikuseks koristustööks."

☆

Linnasaks lõunastab ühes külakõrtsis. Ta märkab, et aknast ripub välja teiba külge kinnitatud nöör.

„Milleks see nöör on?" küsib ta kõrtsimehelt.

„See pole nöör, vaid baromeeter. Kui nöör liigub, on väljas tuuline. Kui nöör märg on, siis sajab vihma."

☆

Ühe hotelli reklaam Floridas:

„Meil on parimad voodid maailmas. Kui teie siiski magada ei saa, siis pole teie südametunnistus puhas."

☆

Härra Stribitski küsib naabrilt:

„Kas teie ei leia, et mu poeg on täpselt sama nägu kui mina?"

„Ärge tundke muret. Peaasi kui ta muidu terve on."